

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 52.

Maribor, dne 9. maja 1913.

Letnik V.

„Po ovinkih“.

To znamenito celjsko načelo in geslo iz leta 1906 je daleč na okoli znano, znano tudi velikim protikatoliškim svetovnim organizacijam, ki delajo pod krinko socijalne in kulturne propagande za sistematičen odpad od katolicizma. Taki dve organizaciji sta na primer: B. S. E. in J. O. G. T.

Kaj je B. S. E.? Pod tem imenom se skriva Bible Society of England, angleška biblijska družba, ki ima nalogo, razširjati po protestantovsko-angleškem vzorcu prevodno biblijo nove zaveze med ljudi. Razširjajo jo po celem jim dostopnem svetu. V obliki male molitvene knjižice tiskan novi testament prodajajo po 30 vin., ako ga hoče kdo kupiti. Dobi-va se v vseh mogočih jezikih. Kjerkoli sem že potoval, sem ga našel. Če ga premalo kupujejo, tedaj naroče svojim agentom, da ga trosijo kar po tleh. Tako sem našel pred tremi leti en izvod slovenskega novega testamenta ob potu v Kamnico pri Mariboru. Od tamošnjega župnika sem izvedel, da so mu ljudje ravno v tistih dneh nanosili cel kup takih novih molitvenikov.

Zdaj si je družba B. S. E. stavila za nalogo, po srbsko-hrvaškem ozemlju natrositi svoje molitvenike. Naročila si je pri znanem slavistu izboren pregled vseh srbsko-hrvaških prevodov iz novega testamenta. Dotični članek, ki je izšel te dni v Berlinu, sem pred kratkem bral. Za literarno zgodovino je, lahko rečem, poskrbela B. S. E. znamenit in važen prispevek, za sebe pa dobro pregledno bojno polje.

In tako se zgodi, da nas razkrižajo za kulturne nazadnjake in reakcionarce, če se bojujemo proti onim znanstvenim, kulturnim in socijalnim organizacijam, ki trosijo pod visoko donečo firmo odpadništvo med naše ljudstvo. Tudi slovenski prevod je oskrbel znamenit, nam dobro znan pisatelj, katerega se vsikdar s spoštovanjem spominjamo.

J. O. G. T. pa so začetnice vizitke ali naslovne legitimacije, glaseče se v treh jezikih: Independent Ordre Gut Templar. Angleško-francosko-nemško prostozidarska družba (neodvisni red dobrih templarjev). Ti novodobni vitezi templarji so res tako dobri, da tudi ne pokažejo prave svoje barve, ampak so si navzeli drugo socijalno firmo, pod katero širijo svoje ideje. Zavzeli so se za idejo antialkoho-

lizma! Če se bojujete proti družbi, vas bodo razvpili za proti-socijalne, za ljudi, ki nimajo smisla za bedo, ki jo napravlja alkoholizem.

I. O. G. T. ima organizacijo antialkoholnih in vsako drugo leto se ponavljajočih svetovnih kongresov v rokah. Ideja je znamenita, socijalna, človekoljubna, ni pa človekoljuben namen organizatorjev. Na enem takem svetovnem kongresu je bilo. Forel, najznamenitejši izmed učenjakov, je navdušeno in navduševalno govoril o protialkoholni ideji. In to navdušenje ga je tiralo tako daleč, da se je „izpoznal“ do tajitve Kristusovega božanstva in sicer zato, ker Kristus ni hotel biti abstinent.

Navzoči zastopniki katoličanstva so protestirali, protestantski duhovniki so se po nekotikem omahovanju pridružili protestu in prirediteljem svetovnih kongresov je bila v nevarnosti, da se razbije in ne ponovi več. Tedaj je učenjak zopet stopil na tribuno in na nasvet organizacijskega odbora dal pomirjevalno izjavo, da mu je v silnem navalu navdušenja za protialkoholno stvar nehote zdrknila taka verske pristaše alkoholnega kongresa žaleča beseda. I. O. G. T. je bil rešen in kongresi se mirno vrše naprej. Pa še nismo prav vedeli, da stoji za tem protialkoholnim kongresom organizano prostozidarstvo.

Jaz sem bil med najzadnjimi, ki so se poslavljali od kongresa. Tako sem še imel priložnost, prisostvovati zaključni slovesni prireditvi na čast in v slovo kongresistov. Predstavljala se je neka protialkoholna igra. Na koncu, ko so ljudje že odhajali, se potemni slavnostna dvorana, na odru se pa pokažejo v velikem transparentu rudeče črke: I. O. G. T. In ljudje so demonstrativno ploskali.

Zdaj primerjajte programatične besede liberalne Narodne stranke iz leta 1906, kjer se svetuje pristašem, naj „po ovinkih“ razširjajo med ljudstvom ideje nove stranke. Konzorciju, ki je sestavljal dotični program, se še sanjalo ni o B. S. E. in I. O. G. T. še poznal ni in vendar jo je pogodil v njih smislu.

Da, vedno še bo veljala prilika o volkovih, ki prihajajo v ovčjih kožuhih med verno ljudstvo.

Darujte za Slov. Stražo!

bil na tla; stiskal je pesti, ali nekaka otožnost je prevladala v njem in obsedel je. Čakaj, si je mislil; ti z menoj nocoj tako, bodem pa tudi jaz drugače. In na vso jezo in žalost se je uvrstil med plesalce in se vrtel, tla mu je kar pot zalival obraz.

Raz zvonika se je oglašil zvok zvonov, oznanjujoč resnost postnega časa; vsi so slišali, pa nikdo se ni zmenil zanj.

Ples se je nadaljeval, tudi Marko se je sukalo čez polnoč, ne meneč se, vsaj na videz ne, za Elo. Promenal je pri odmoru s svojo plesalko, srečala sta ga adjunkt in Ela; Marko je dobro opazil, kako je Ela namignila spremljevalcu z očmi in, slišal je tudi, vsaj zvenelo je tako:

„To je taisti siromak . . .“

„Siromak, že drugič siromak!“, si je ponovil medicinec; ta beseda, pa še iz njenih ust, zadela ga je hujše nego — oddana! Torej res — vse pozabljeno; seveda, siromak je pač siromak.

Marko se ni zavrtel več, popustil je svojo plesalko, si poiskal klobuk in površnik in zapustil plesišče. Dospevši na plan, je kakor blazen dirjal proti domu; beseda „siromak“, kar je tudi bil v resnici, mu je še vedno donela po ušesih. Proč, proč, iz tega prokletega kraja, ki je ponavljal, ki je kriv vse nesreče, na jedino zvesto in ljubečo — materino srce. Pot mu je kar curkoma zalival čelo, ko je, preganjan od teh groznih misli in očitaj dospel na domače dvorišče.

Predramila ga je glasna govorica, pogledal je na okrog in opazil, da se kar tere ljudij na vežinem pragu.

„Kaj neki pomeni to?“, se je vprašal, „kaj ko bi bili mati umrli?“

Ta misel mu je zastavila pot, ni krenil za drugimi skozi duri, ampak se je splazil okoli hiše do okna, kjer je ostavil mater na smrtni postelji.

Pogledal je skozi okno, en sam pogled in prepričal se je, da ne sanja, da leži res mati na mrt-

Ali je to poštenog Kernstock?

V nedeljo je bil na Zidanemmostu ustanovni shod Südmarkine podružnice. Zbrali so se bili seveda vsi maloštevilni zidanmoški Nemci in nemškutarji in na pomoč so jim prihitali še razni „Nemci“ iz Celja, Sevnice, Laškega, Hrastnika itd. V odbor nove podružnice so bili izvoljeni: predsednik inženir Henrik Payr, njegov namestnik obratni vodja Jože Nießner, blagajnik knjigovodja Ad. Prelog, njegov namestnik železniški restavratel Alfred Petschnigg (Pečnik), tajnik poštni asistent Jožef Namar; odbornika rudniška mojstra Luschnitzky in Jauschnigg; pregledovalca računov železniški asistent Adolf Harbich in poštni ekspedijent Karl Schmelzer. In družbi teh privandrancev je poslal med drugimi tudi Kernstock naslednji pozdrav:

„Ich begrüße die Wackeren herzlichst, die den neuen Wachposten an der südlichen Sprachgrenze bezogen haben. Ihr Amt ist kein leichtes, aber das schönste und ehrenvollste, das die Nation zu vergeben hat. Halten Sie treue Wacht! Die Aufgabe eines Vorpostens ist nicht, den Gegner herauszufordern; wenn Sie aber herausgefordert werden, gedenken Sie meiner Mahnung, die im Südmarkzimmer der Burg Persen geschrieben steht: Hab' auf di Parole acht, — Deutsche Wacht im Süden: — Besser eine verlorene Schlacht. — Als ein fauler Frieden!“

(Pozdravljam pristrčno odločne može, ki so zavzeli novo čuvajnico na južni jezikovni meji. Vaša služba ni lahka, toda najlepša in najčastnejša, ki jo mora oddati narod. Stražite zvesto! Naloga predstraženi, nasprotnika izzivati; če boste pa izzivani, spomnite se mojega opomina, ki je zapišan v Südmarkini sobi na gradu Persen: Pazite na parolo, nemška straža na jugu: Boljša izgubljena bitka, kot gnil mir.)

Nesramnost! bo rekel marsikdo, ko bo prečital ta pozdrav, in je tudi res. Če prečitata zgorajšnja imena, vidite takoj, da ni med njimi nobenega domačina. Par imen kaže sicer, da so njih lastniki naj-

vaškem odru in da jo je ravnokar pokropila soseda. Zdirjal je kot obstreljen proti Sotli in še le obstal, ko je ugledal vodo pred seboj.

Sesedel se je na tla, podprl glavo z rokami in zrl srpo v temno, globoko in kot tat, se plazecho Sotlo. Nekaj tga je grabilo za grlo, srce pa mu je očitalo, da je on kriv — materine smrti. Vedno bolj srpo je zrl v črno vodo; mesec se je jel potapljati k zatonu; Marku se je vrtelo po glavi; zdaj je bil še med plesalci na pepelnično noč, zdaj zopet se je tresel groze pri pogledu na smrtno-bledi — materini obraz.

Mesec je metal še zadnjo, medlo svetlobo po Sotlski dolinici.

Marku se je zdelo, da gleda pred seboj rojstno hišo, na postelji mater in njen proseči in zadnji pogled: Ne hodi!

Nekako milo se mu je storilo pri tem pogledu v srcu; hotel je še mater enkrat videti in jo prositi odpuščanja, vsaj na mrtvaškem odru spečo.

Mesec je zatonil. Marko pa je zastavljaj korake proti rojstnemu domu.

Že od klaleč mu je zasvetila nasproti brleča lučica, šepetaje mu, da spava ob svitu njene svetlobe — materino srce.

Vstopil je — pogledal naokrog — nikogar ni bilo pri materi, razun stare vaške beračice, ki je dremala za pečjo.

Snel je spoštljivo klobuk, pokleknil in sklenil roke v molitvi. Klečal je dolgo in potok solz, ki mu je curljal na tla rojstne hiše, je pričal, da se je pogovarjalo Markovo skesano srce z Bogom in z materjo.

Drugi dan je stopal Marko prvi za krsto. Pogrebi so bili že vsi ostavili mirodvor, le on je še počakal, da je dogotovil grobar svoj posel; zgrudil se je še enkrat na posvečeno mu zemljo in ponavljaj materi v grob — prisego poboljšanja.

PODLISTEK.

Siromak ste.

(Napisal Januš Golec.)

(Konec.)

Mračne misli so se mu podile po glavi, ko je korakal proti trgu; ni se oglašil pri doktorjevih, zavil je naravnost k Mlačniku. Znanci so ga burno pozdravljali, ga slavili kot požrtvovalnega domoljuba, pa ni se jim nasmihal, ampak je molče pričakoval otvoritve plesa.

Prihajala je tržka gospoda, tudi Ela je okoli osmih zvečer vstopila v spremstvu gospe doktorjeve in Marku nepoznanega adjunkta.

Stisnil se je v kot, ne bi se bil rad pokazal, pa moral je na dan, ker mu je gospa že od daleč mahala z roko.

Poklonil se jej je, tudi Eli je podal roko. Pa bil je ta pozdrav oficijelen, še prijateljski ne; Ela mu še prijaznega pogleda ni privoščila, ampak se brž obrnila smehljuje k gospodu pristavu.

Udarila je godba; gospodje so se poklonili damam in zavrtel se je kot prvi adjunkt z Elo.

Pobit je gledal Marko v ples, v hipu mu je bilo jasno vse: začutil se je tujca med znanci. Za plesalko Elo so se kar trgali, pretežno pa je plesal z njo gospod Pučnik.

Marko jo je tudi poprosil za valček, da bi se pomenil z njo, pa mu je odbila, češ:

„Sem že davno oddana.“

Oddana — kratka besedica, a za medicince je bila predolga. Prvič v življenju je čutil, kaj je ženska zvestoba, z njim se še ni poigračekal nikdo — Ela je bila prva.

Sedel je v kot za mizo, si zakril z rokami obraz in zaihfel bi bil, ko bi bil na samem. Čustva pobitosti in maščevanja so se mu porajala v srcu. Kar najrajše bi bil stopil pred verolomnico in jo po-

brže sinovi poštenih slovenskih starišev, toda o avtohtonem ljudstvu ne more biti govora. Samo če pogledate na stanove, katerim pripadajo, vidite, da so to samo priseljenci. Germanizirajoča tendenca železnice in industrije jih je privedla sem. Po nemški ideologiji bi morali smatrati že njihovo bivanje tukaj v osrčju slovenske zemlje za izzivanje, kajti pravilno bi morala južna železnica na slovenskih tleh nastavljati slovenske uslužbenke in industrijelno podjetje, ki živi od slovenske zemlje, bi moralo z lastniki te zemlje živeti v miru in jih spoštovati. Toda za nas ne velja, kar velja za Nemce. Če bi se hoteli zgražati nad tem, da so med nami nemški uradniki in uslužbenci, potem bi iz zgražanja ne prišli ven, saj je vendar cela slovenska zemlja kakor našpikana z nemškimi in nemčurskimi uslužbenci. Na to smo se že privadili in v nekaki otopelosti mirno trpimo.

Vse nekaj drugega pa je, če se ti uslužbenci, ki žive od slovenskega kruha, ki so ponajveč radi slovenskega ljudstva tukaj, ki so sami prišli in jih ni nihče klical, ki so čisto navadni tujci, družijo v društvo, čegar namen je uničenje slovenskega ljudstva, v kojega sredini začasno prebivajo. To ni nobena straža nemške posesti, ker nemške posesti tukaj sploh nikoli ni bilo, ampak drzno prilasčanje naše poledovane slovenske lasti?

Kako naj človek imenuje tako početje? Kako li naj človek označi ravnanje, ki hoče pograbit tujo posest? Kako naj imenujemo ljudi, ki hočejo zažgati gostiljubno streho, pod katero so bili sprejeti? Ali ni vsako teh dejanj najhujše izzivanje? Ali ni ustanovitev podružnice Súdmarke v čisto slovenskem ozemlju, od par začasno priseljenih tujcev že samo po sebi največje izzivanje in krvavo žaljenje? Ali je zato spodobno, da katoliški duhovnik, ki bi mu moral biti najvišji pravec Kristusov nauk: Ljubite se med seboj!, pozdravlja ustanovitev društva, ki hoče z vsemi sredstvi zavojevati drug narod? Ali je pravilno, da katol. duhovnik pošilja svoje pozdrave društvu, ki ima protestantsko propagando med svojimi najodličnejšimi nalogami? Ali je pošteno, da katoliški duhovnik, kateremu bi morala biti resnica nad vse, o pominja Súdmarkino podružnico, da ne sme izzivati, ko je vendar že njena ustanovitev največje izzivanje? Ali je pošteno blagoslovljati onega, ki hoče iti plenit k sosedu? Odgovorite, gospod Kernstock!

Denar davkoplačevalcev mečejo skozi okna.

Sv. Vid pri Ptuju, 7. maja 13.

Že lani smo bili primorani, v „Straži“ od dne 4. 9. bičati lahkomišelnost postopanje večine krajnega šolskega sveta pri Sv. Vidu. Takrat so se Šosterič in njegovi politični kimavci po nepotrebnem spustili v pravdo z nekim učiteljem. Krajni šolski svet je izgubil tožbo in je bilo okoli 400 K nepotrebnega plačila. Takrat smo Šosteriča in njegove pristaše odločno svarili, naj se vendar ne spustijo zopet v tožbo zavoljo mežnarjevega stanovanja, ker bo krajni šolski svet tožbo na vsak način izgubil. V resnici je Šosterič naše svarilo nekaj časa vpošteval. Ko pa je bil za Sv. Vid imenovan oženjeni učitelj, ki kupuje pri Šosteriču, ni ta več miroval, da bi preskrbel novemu učitelju primerno stanovanje. Pri krajnem šolskem svetu predlaga, da se naj prične s tožbo, da dobi krajni šolski svet mežnarjevo stanovanje, kate-

rega pa ni nikdar imel. No, Šosteriču so šli njegovi kimavci na limance in glasovali za predlog. Šosterič hiti kar drugi dan k dr. Plachkyju v Ptuj, vložil tožbo in dolgotrajna pravda se prične. Kakor smo pa mi že v „Straži“ z dne 4. 9. prerokovali, tako se je zgodilo: krajni šolski svet je izgubil tožbo in se mora plačati vse stroške, ki znašajo blizu 400 K.

Dragi davkoplačevalci občin Lancaves, Vareja, Pobrež, Ljubstava in Jurovec, glejte, kako postopa večina krajnega šolskega sveta z vašim krvavo zasluženim denarjem, kako lahkomišelnost ga mečejo čez okno v sedanjih slabih časih, ko si mora skoro vsakdo brez izjeme od ust odtrgati, da plača davek in s tem prispevek za šolo. Bedo moramo trpeti in tako skrbeti, da nam večkrat v noči ni mogoče očesa zatisniti, a Šosterič komandira svoje pristaše: Werdnika, Hriberšeka, Zemljaka Franca, Pernata le v slabo davkoplačevalcev. Pa to še ni vse. Akoravno je blagajna krajnega šolskega sveta prazna, in ni od nikjer vzeti toliko, da bi se pravnih stroški plačali, pa gre že zopet Šosteriču in Werdniku ena velika, a ne posebno pametna po glavi: krajni šolski svet hočeta spraviti ob dobrih 1000 K.

V zadnji seji predlaga Šosterič, naj se stanovanju novega učitelja, ki ima že itak zastoj dve sobi, prizida še novo kuhinjo. To bi stalo seveda še najmanj 1000 K. Slana nam je napravila toliko škode, Bog ve, kaj nas še vse čaka, a mi bi naj kar po nepotrebnem vrgli 1000 K skozi okno? No, tokrat je bilo celo vestnemu Šosteričevemu pristašu Hriberšek preveč, bil je proti, in Šosterič je podlegel. Ker pa Šosteriču tako dobro gre in lahko plačuje, je hotel na vsak način krvavo zaslužen denar davkoplačevalcev metati čez okno. Stavil je predlog, naj se kupi novemu učitelju vsaj nov štedilnik za kakih 100 K in naj se mu ga postavi v eno sobo. Predlog je bil sprejet Sedaj se bo na ta način po nepotrebnem izdalo do najmanj 150 K.

Dragi davkoplačevalci, povejte mi, kdo pa vam kaj kupi? Šosterič že ve, za kaj se poteguje, on bo imel hasek, a kako pridemo mi do tega? Konečno je pa sklep tudi nepostaven, ker zanj ni pokritja. Ako se bo še naprej tako delalo, bo krajni šolski svet v kratkem bankrotiral, ali pa bodo prispevki tako veliki, da jih občine ne bodo več mogle zmagati. Sedaj je še čas! Postavimo se pošteno in zahtevamo odločno, da se ima z našim denarjem varčno gospodariti. Pri prihodnjih volitvah pa glejmo, da se odstranijo taki nepremišljeni gospodarji!

Obrtna zadruga v Slovenski Bistrici.

Slov. Bistrica, 6. maja 1913.

Pri nas na Spodnjem Štajerskem tvorita maso naroda v pretežni večini kmet in obrtnik; kmet na deželi, ki je malone vsa slovenska, obrtnik v trgih in mestih, ki so navadno ognjišča nemškutarstva ali štajerčijanstva. Zato ni čuda, če so tudi obrtne zadruge večinoma v rokah takih ljudi, ki ne delajo v prospeh obrti, temveč da ali sploh nič ne delajo, ali pa služijo germanizatoričnim namenom, razširjanju nemštva in štajerčijanstva. To pa je tista hiba, ki najbolj škoduje obrti in le tedaj, ako se najdejo razsodni ljudje pri zadrugi, ki sprevidijo potrebo prevrata, da se temu odpmoči.

Nekako drastičen primer za zgodovino združništva na Spodnjem Štajerskem nam daje obrtna

zadruga v Slovenski Bistrici. Kolektivna zadruga obrtnikov za slovenjebistriški sodni okraj je bila ustanovljena leta 1886 in je bila od časa ustanovitve do leta 1912 izključno v nemških, oziroma nemškutarških rokah. V finančijem oziru je stala še precej dobro; toda za člane in za pospeševanje obrti ni storila ničesar. Ni se niti brigala za tisto premoženje, ki so ga imele prejšnje zveze iste obrtne stroke (takoimenovane Innunge), tako da je na prošnjo občine okrajno glavarstvo to premoženje prisodilo mestni občini (Glinja jama). Poleg tega premoženja so imele zveze v okrajni hranilnici okoli 1200 K naloženega denarja. Tudi teh 1200 K je prisodilo okrajno glavarstvo občini. In za vse to početje se celih 26 let — to je bila doba posilinemškega gospodarstva v zadrugi — ni nihče zmenil. Gospodarstvo je šlo namesto naprej — rakovo pot. Slovenski obrtniki so sprevideli potrebo po zboljšanju razmer; to pa bi se dalo doseči le na ta način, ako dobijo zadruge popolnoma v svoje roke. In tako se je že leta 1909 začelo med Slovenci veliko zanimanje za celo stvar. Videlo se je tudi na podlagi števila glasov pri volitvi, da se nemškutarstvo gospodarstvo zadrug ne more več dolgo obdržati. Dne 28. prosinca l. 1912 se je vršila prihodnja volitev, pri kateri so Slovenci z veliko večino zmagali. V dokazilo naj služijo samo številke: Slovenski načelnik je zmagal z večino 31 glasov proti 5, slovenski odborniki pa z 28 glasovi proti 3, 4 in 5. Ves odbor je bil torej v slovenskih rokah: načelnik gospod Ivan Gumsej, njegov namestnik gospod Hinko Gril; odborniki pa gospodje: Karol Stupan, Josip Vrečko, Franc Cvah-te, Martin Furar, Martin Ojcinger in Franc Prevolnik, sami ugledni in zavedni možje.

Čisto naravno, da takega pokopa posilinemci niso mogli prenesti brez vsakih nadaljnjih intrig. In začeli so kratkomalo nepostavne intrige proti vsemu, kar se je odslej naprej izvršilo v zadrugi. Prvo nesmiselnost, ki so jo izvršili, je bil protest proti volitvam, ki so ga vložili dne 31. prosinca 1912 na okrajno glavarstvo v Mariboru Janez Teger, Anton Orač in tovariši, zgolj od Slovencev živeči obrtni baroni. Ta protest je bil naravnost smešen, kajti pritožniki niso niti poznali novih pravih (katere so notabene sami izdelali), ker so jih založili med stare, zaprašene zadružne akte. Okrajno glavarstvo pa prositi za pravila, so se sramovali. Kakšen red je moral vladati pri zadrugi pod posilinemskim vodstvom, se vidi že iz tega, da je še le novi načelnik našel pravila med starimi združnimi stvarmi v dveh zabojih, ki so imeli napis: „Frankova kava.“

Druga pritožba istih mož z dne 20. aprila leta 1912 pa je vsebovala po njihovem mnenju „nezakonito uradovanje“ novoizvoljenega združnega načelnika. Okrajno glavarstvo te pritožbe ni hotelo rešiti celo leto. Še le leta 1913, meseca februarja, so bili pritožniki poklicani na uradni dan, kjer so pa zopet prav debelo govorili nerresnico. Pomagalo pa ni vse vkup nič, temveč zgodilo se je, kar se je edino le moglo zgoditi, doživeli so pritožniki velikansko blamažo, kajti okrajno glavarstvo je dne 24. februarja 1913, v smislu določbe § 119 b obrtnega reda obe pritožbi kot popolnoma neutemeljeni zavrnilo.

Sedanje delovanje v zadrugi je hvalevredno in naravnost vzorno, za kar gre največja zasluga vrlemu načelniku gospodu Ivanu Gumseju. On je pokazal sad svojega delovanja na prvem občnem zboru, ki se je vršil dne 13. aprila t. l. v Slovenski Bistrici. Udeležil se je občnega zbora poleg skoro vseh

Za smeh.

Verjetno.

— Moj ženin se mi je sinoči izpovedal in mi razodel vse skrivnosti svoje preteklosti.

— Ah, to je moralo biti jako interesantno, pikantno, ah . . .

— No, reči moram, jaz sem bila jako razočarana!

Nebilonapačno.

On: Draga moja, poglej, kakšen madež imaš na obleki!

Ona: Edino z bencinom se da odpraviti; in kako hitro bi si lahko pomagala, če bi imela avtomobil!

Lakomično.

Natakar: Vi imate juho, pečenko, salato, pečivo, steklenico vina, kavo in kaj še, prosim?

Gost: Lakoto!

A.: Zakaj nisi vzel Drobizveve Reze?

B.: Prestara se mi je zdela in tudi lepa ni, — pa me tudi ni marala!

Izdala se je.

Mati (sosed): Naša Ančka je res nadarjena. V vsako prodajalno jo lahko pošljem, vse prinese prav in še nikoli ni nobenega ficka izgubila.

Ančka: Veš, mama, danes je pa mesar rekel, da ne da nobene kosti več na upanje, dokler ne bo ves dolg plačan.

Vpasti.

Gospodična (pride k zlatarju in mu zaupno predloži zlat prstan): Oprostite, da vas nadlegujem, rada bi vedela, če je ta prstan iz pristnega zlata.

Zlatar: Brez skrbi, gospodična, to je pristno zlato; gospod, ki je ta prstan kupil, je še 60 kron dolžan.

Smola.

— Danes sem čisto trezen in glej, moja žena spi; če bi pa bil spil samo kozarec vina, bi me gotovo pričakala s palico v roki.

Ženska in politika.

— Jaz sem zoper žensko volilno pravico iz narodnogospodarskih razlogov.

— Kako to?

— Samo pomislite, če bi se steple in si druga drugi trgale kloбуке. Koliko tisočakov bi šlo pri tem v nič.

Brez skrbi.

Prvi užitninski paznik: To poglej tega-le gosпода, meni se zdi, da ima zajca pod suktnjo!

Drugi užitninski paznik: Beži, beži, to je vendar nedeljski lovec. Če bi ta zajca ustrelil, bi ga v triumfu nesel v mesto, tako da bi vsa Ljubljana na kup letela.

O, t a z a k o n.

— Vi ste se oženili? No, kako pa je kaj v zakonu?

— No, tako, tako. Zdi se mi, da sem storil kapitalno neumnost, da sem se oženil.

— Kako pa to?

— Ker z ženo nisem dobil nič kapitala.

Ženski strah.

— Ali si videl Joška? Kaj se mu je pa zgodilo, obraz ima kar razmesarjen?

— Da! Bil je na Dunaju pri brivcu, kjer strežejo dekleta. Ravno ko ga je tako dekle brilo, so pa začele tri miši po sobi begati.

V z m o t i.

Gospodična: Ali ste že imeli kedaj na železnici kako nesrečo?

Gospod: Da, v nekem predoru sem ponevedoma poljubil staro devico.

obrnikov kot gost tudi gospod Ivan Rebek iz Celja, katerega je načelnik v prisrčnih besedah pozdravil kot prvobornika obrtnega gibanja na Slovenskem Štajerskem. Po pozdravu je sledilo poročilo o blagajni, ki je zelo razveseljivo. Po izkazu je 537 kron dohodkov in 437 kron izdatov, torej preostanek 100 kron, katere so priklopijo k zadružni glavnici, ki izkazuje 2934 K 19 vin. premoženja. Nato je prečital načelnik rešitev onih dveh pritožb in sklenil svoje izvajanje z besedami, da je ta razsodba ena največjih blamaž, ki so jih sploh mogli doživeti naši slovenjebistriški obrtni baroni: 1. ker so napravili pritožbo po starih pravilih; 2. ker so volitev sami vodili in 3. ker so si pomagali z debelimi neresnicami. Kot šesta točka dnevnega reda je bil razgovor o združitvi zadrug v takoimenovano trgovsko-obrtno kreditno zadrugo s sedežem v Celju, ki bo imela namen, pospeševati gospodarski položaj svojih članov. Potrebo po taki napravi je živo pojasnjeval gospod J. Rebek. Sklenil se je soglasno pristop k omenjeni instituciji. Kot zadnja in zelo važna točka je pa bil predlog gospoda načelnika, kojemu je sledila resolucija na naslov okrajnega glavarstva, ki naj dovoli in deluje na to, da mora orožništvo takoimenovanim obrtnim škodljivcem tekom 24 ur delo ustaviti.

Vse zborovanje se je vršilo in sicer prvič v slovenskem jeziku in v lepem redu. Naša končna želja je, gg. načelnik in odborniki, le tako vrlo naprej po začrtani poti in ne bo se nam treba bati, da se še kdaj ponovijo tiste žalostne razmere, ki vladajo malodane po vseh drugih trgih in mestih Spodnje-Štajerske, kjer ima nemškutarstvo pri obrtnikih največjo zaslobo.

Vojske ne bo.

Upanje nas ni varalo: pomlad nam je prinesla mir. Sicer ni prišel mir s pomladjo, toda predno bo pomlad odšla, bo mir zagotovljen. Za tisoče in tisoče naših vojakov je zopet enkrat odstranjena nevarnost — da bi morali prelivati kri za monarhijo.

Kriza se sedaj hitro rešuje. Skadrsko vprašanje je rešeno: v bližnjih dneh bodo iz skadrške citadele vihrale zastave velesil. Albanske okupacije ne bo. Srbi so že zapustili Albanijo. Essad paša si tudi noče s silo priboriti albanskega prestola in se je že baje dal na razpolago avstrijskemu in italijanskemu konzulu. Svojo vojsko hoče prepeljati v Turčijo. V Londonu že konferirajo o ustavi bodoče Albanije. Vprašanje južnih albanskih meja, Egejskih otokov in vojne odškodnine, ter nekaj manjših, še ni rešeno, vendar ni nobene nevarnosti več, ker so vse kočljive zadeve urejene. V kratkem (najbrže dne 15. t. m.) se v Londonu zopet snide mirovna konferenca, ki bo kmalu dovršila svojo nalogo. Tudi sporne zadeve med zavezniki so skoro že rešene, ali pa bodo še rešene, toda mirnim potom. Po več kot polletnih krvavih bojih in po več kot polletnih neprestanih vznemirajočih krizah bomo — upanje je opravičeno — v bližnjih dneh zopet imeli bolj gotove in normalne razmere. Kako dolgo, je seveda drugo vprašanje. Bojimo se pa, da se bo nad Avstrijo začela kmalu maščevati njena nesrečna politika in potem . . . Vesti o demobilizaciji so, kakor pravijo zadnja poročila, prenačljene. Avstrija in Italija, ki sta misel o okupaciji že opustili, bosta čakali, da bodo albanske zadeve povsem rešene.

Splošno razbremenjenje položaja — Črnogorci zapuste Skader še ta teden. — Srbi se šli iz Albanije. — Esad paša zopet v nemški milosti. — Konferenca veleposlanikov razpravlja albansko ustavo. — Mirovna pogajanja se prično 15. maja v Londonu. — Med Bolgari in Grčija sta se sporazumeli.

Dunaj, dne 8. maja. Mednarodni položaj se nahaja v znamenju razbremenjenja. S tem pa še ni rečeno, da ni več oblačkov na političnem obzorju. Rešitve še čaka več vprašanj, ki jih bo treba rešiti. Ni še določena južna meja Albanije, ni še rešena usoda Egejskih otokov in nerešeno je še tudi vprašanje glede vojne odškodnine. Toda, ker se je pokazalo, da se je zamogla Evropa, ki je razdeljena v dve skupini velesil, zediniti v raznih nasprotujočih se interesih glede važnih in dalekosežnih vprašanj, se ne smatra, da bi prišlo sedaj pri vprašanjih, ki ne nasprotujejo več toliko interesom velesil, do konflagracij, katerih se je bilo bati že od izbruha balkanske vojske in ki so bile večkrat že prav blizu. Nekako opravičeno se smatra, da bo zadostovalo orožje diplomatov, če bi prišlo tu pa tam do sporov in se bo rešilo vse mirnim potom. Še celo bojazen, ki se je pojavila v zadnjem času, da utegne vporabiti Rusija to krizo, da potisne v razgovor dardanelško in armensko vprašanje, je na verjetnosti veliko izgubila, ker bi bila politična konstelacija za sedaj za take načrte neugodna. Smelo se tedaj upa, da se nagiba h koncu doba evropske ozlovoljenosti, da ginevajo od političnega in gospodarskega življenja Evrope težke skrbi, katere so ji povzročili dogodki na Balkanu.

Albansko vprašanje, ki je še pred dnevi vznemirjalo ves politični svet in ki je grozilo, dovesti Evropo do vojaške akcije, se bo, kakor kažejo vsa znamenja, rešilo mirnim potom in ne bo treba nobene vojaške akcije. Italija že ustavlja dovažanje čet v Brindizi in naše rezervno vojaštvo ob južni meji Avstrije bo kmalu odpoklicano domov. To se bo zgodilo

tedaj, če bo dana garancija, da se razvijajo razmere v Albaniji mirnim potom.

Albanski statut.

Včerajšnja konferenca veleposlanikov se je pečala z osnutkom albanskega statuta, ki sta ga predložili Avstrija in Italija. Kakor poroča „Neue Freie Presse“ baje iz zelo zanesljivega vira, ima ta statut v bistvu sledeče točke:

Narodno orožništvo.

Najvažnejše vprašanje in predpogoj organizacije nove države je pred vsem narodno orožništvo, ki naj tvori jedro nove države. Ker imajo Albanci zdaj prav malo evropsko izvežbanih častnikov, bodo morale tuje države poslati tja svoje orožniške častnike. Vprašanje, katera država naj pošlje te častnike, še ni rešeno. Mogoče je, da bo pripadla ta naloga Avstro-Ogrski in Italiji (interesne sfere), ali pa jih bodo poslale majhne nevtralne države Švica, Belgija in Švedska. O tem bo odločala konferenca veleposlanikov. „Neue Freie Presse“ že pledira za avstrijske in italijanske častnike, češ. Albanci znajo italijansko govoriti.

Financijsko vprašanje.

Ob enem se mora rešiti financijsko vprašanje. Tako orožništvo je mogoče ustvariti samo, če je na razpolago potrebna glavnica. Ker pa Albanija nima sedaj prav nobenega denarja, morajo velesile pred vsem skrbeti za to, da dobi Albanija gotov fond. In tak fond pa je mogoče ustanoviti samo, če se da novi državi posojilo.

To posojilo bosta dali ali Avstro-Ogrska in Italija v tej obliki, da bosta dali predajem na dohodke, ki jih je morda pričakovati, ali pa bo posojilo mednarodno ter bosta Avstrija in Italija to posojilo garantirali. Zdi se pa, da bosta morali Avstrija in Italija sami urediti to financijsko vprašanje, ker bodo druge velesile najbrže izjavile, da nimajo na tej ureditvi nobenega interesa.

Da se odpre novi državi vir dohodkov, bo treba pred vsem urediti davčno službo. To vprašanje je eno najtežavnejših in najbolj nevarnih v celem kompleksu. Že turški vladi je bilo vedno skrajno težko, iz Albanije dobivati davke in mnogo krvavih bojov je izbruhnilo ravno zaradi davkov. Dosedanja oblika davkov v Albaniji je bila popolnoma srednjeveška, ki jo je moral plačati kmet begu. Vprašanje davčne službe bo delalo tedaj velike težkoče.

Vprašanje pa je, če bodo velesile, ki so tako splendide napram Albaniji, enako splendide napram drugim balkanskim državam. Vprašati je treba, kaj bo z ono kvoto turškega državnega dolga, ki bo pripadal Albaniji. Ali bosta morali Avstrija in Italija prevzeti garancijo tudi za ta del turškega državnega dolga? Kot avstrijski patrijotje bi morali pa reči: Hvala lepa! In če bo Avstrija udeležena pri posojilu Albaniji, bodo rekli Albanci: Hvala lepa! Komedija se začne potem iznova. Če bo hotela londonska konferenca misliti, bo prišla do spoznanja, da tako ne gre.

Pravosodstvo.

Predlog se drži nekako načrta, kakoršno je že pravosodstvo v Egiptu. Ustanove naj se sodni dvori, ki bodo kompetentni samo za procese med domačini, sodni dvori in sicer konzularna sodišča za procese med domačini in tuji, ali med tuji samimi. Kot prizivno sodišče bo fungiralo mednarodno sodišče. Pravica tedaj v novi Albaniji ne bo smela imeti zaveznih oči.

Šole.

Ali se bodo morali učiti Albanci v šolah nemščine, še ni znano, pa je skoro gotovo. Italijanščine pa se bodo učili. Kaj jim bo več pomagalo, o tem ni dvoma in da bo vsled tega Italija pridobivala na ugledu, je jasno.

Ceste, pristanišča, železnice.

Zgraditi bo treba ceste, pristanišča in železnice. Najvažnejša je železnica, ki bo morala iti od Jadranskega morja do nekdanjih turških železnic. In „Neue Freie Presse“ ima pripravljene že dve progii. Ena gre iz Valone v Bitolj, druga iz Drača v Skoplje in od tod eventualno (ker je to že srbsko ozemlje) čez Kumanovo v Kjustendil, kjer se priklopi bolgarskemu omrežju. Vidi se, da hoče „Neue Freie Presse“ tako potisniti na stran Srbijo, toda račun se ne dela nikdar brez krčmarja. Železnica, ki bi šla po dolgem skozi Albanijo, bi se gradila pozneje. Šla bi iz Skadra po dolini Črnega Drina.

To so točke, ki seveda še nimajo nobenega praktičnega pomena, dokler niso našle svojega potrdila na konferenci veleposlanikov. Potem pa se bo brez dvoma pokazalo, da bo šlo vse narobe in trpele bodo le one države, ki so se silile v ospredje. Ostalim velesilam bo to prav, kaj pa bodo rekli prebivalci teh držav, je drugo vprašanje.

Kandidati za novi albanski prestol.

Za novi albanski prestol je veliko drenjanje in cela vrsta kandidatov je, ki bi ga radi zasedli, če prav visi še v zraku. V zadnjem času se najbolj imenujejo naslednji knezi: knez Wied, vojvoda Urah in princ Wilhelm švedski. Rusija pa zagovarja načrt, da bi naj postala Albanija samostojna provinca pod sultanovo suvereniteto. Vladal bi jo naj vali, katerega bi za več let imenoval velesile.

Črnogora zapušča Skader.

Cetinje, dne 8. maja. Civilni guverner mesta Skadra, Peter Plamenac, se je podal včeraj k

Sv. Ivanu v Meduji, da določi sporazumno s poveljnikom mednarodnega brodograja, podadmiralom Burneyjem, odhod iz Skadra. Naročeno mu je namreč bilo, da se mora Skader čimprej in popolnoma zapustiti do onega časa, ki ga bodo terminirale velesile. Črnogorske čete vzamejo seboj vse topove in ves vojni plen, kakor tudi vse turške čolne ob Skadrskem jezeru. Angleški podadmiral je šel včeraj v čolnu v spremstvu več višjih častnikov mednarodnega brodograja k Sv. Ivanu v Meduji, kjer je obiskal guvernerja, nakar je imel v njegovem stanovanju telefonični pogovor s generalom Martinovičem v Cetinju. — Govori se, da bodo mednarodne čete že v soboto zasedle Skader.

Petrograd, dne 8. maja. Evropske mednarodne čete, kojih število ne bo presegalo 2000 mož, bodo bržčas v soboto korakale v Skader.

„Osservatore Romano“ o albanski ekspediciji.

„Osservatore Romano“ dobiva iz zelo dobro informiranih krogov vest, da je ekspedicija v Albanijo popolnoma nepotrebna in da bo zaradi tega tudi ostala.

Demobilizacija balkanskih držav.

Carigrad, dne 8. maja. Kakor se sliši, se bo pričela demobilizacija balkanskih držav en teden po pričetku mirovnih pogajanj.

Reunija veleposlanikov.

Veleposlaniki so imeli včeraj popoldne v Londonu zopet sejo. Posvetovali so se o korakih radi Skadra in o ustavi bodoče Albanije.

Grof Berchtold je Valono priznal za akcijsko sfero Italije?

Tržaškemu „Piccolo“ se poroča:

Italijanski politični krogi označujejo razvoj skadrške krize za velik vspeli italijanske politike. Italijanska diplomacija je na jako energičen način preprečila, da ni Avstro-Ogrska vkorakala v Črnogoro in da je moral grof Berchtold svojo akcijo prenesti na albansko ozemlje, s čimer je bila nujno podana soudeležba Italije potom paralelne akcije. Ker pa je Črnogora Skader sama zapustila, se je celo vprašanje zasukalo tako, kakor je Italija izpočetka hotela, da se bo namreč albansko vprašanje mednarodnim potom rešilo. Pač pa je od tozadevnih pogajanj z Avstrijo ostalo to, da je italijanska diplomacija v najakutnejšem momentu krize dosegla, da je grof Berchtold oficijelno priznal, da spada južna Albanija z Valono k akcijski ali vplivni sferi Italije. Italija bo zdaj gledala, da Evropa južne meje Albacije uredi, kakor to zahtevajo interesi Italije in ne Grčije; v tem boju pa ve, da bo ostala sama, ker bo oni, ki bi ji moral stati na strani, zdaj skušal meje njene interesne sfere, katere je načeloma priznal, kolikor mogoče omejiti. Zato bo Italija morala nastopati z vso energijo.

V enakem smislu pišejo tudi drugi italijanski listi, Dunaj pa molči. Zelo sumljivo.

Italija ne odneha od vojaških priprav.

Rim, dne 8. maja. Glede Albanije se ne bodo opustile vojaške priprave, dokler so popolnoma ne pojasni položaj v Albaniji. Tukajšnji politični krogi so si v skrbeh, da bi znala napraviti anarhija v Albaniji in prizadevanje Grčije glede meje južne Albanije nove težkoče.

(Italija bi pač na vsak način rada šla v Albanijo, ker še vedno upa, da bi je radi „vzdrževanja reda in miru“ ne bilo več treba zapustiti. Op. ur.)

Demobilizacija ob južnoavstrijskih mejah.

„Slov. Narodu“ se poroča iz Dunaja:

Kakor izvemo iz zanesljivih virov, je vojaška uprava pripravila vse za odpust rezervistov na južnih avstrijskih mejah. Povelje za odpust rezervistov bo izdano v najkrajšem času, odpuščanje se bo pričelo takoj.

Dne 6. t. m. je bil ustavljen na bosanskih železnicah tovorni promet. Ta odredba je še posledica vojnih priprav. Sedaj bo vojna uprava porabila to priliko za transport vojaštva. (Drugi to zanikajo.)

Med zavezniki.

Peterburška „Reč“ poroča, da sta bolgarska in srbska poslanika oficijelno obvestila rusko vlado, da v smislu zvezne pogodbe pozove Rusijo, da razsodi v njenem medsebojnem sporu. Ruska vlada je odgovorila, da prevzame razsodništvo pod pogojem, da obe državi razsodbo Rusije brezpogojno sprejmeta. Bolgarija je takoj odgovorila, da se podvrže, istega odgovora pričakujejo te dni od Srbije. Rusko razsodišče v Peterburgu bo razpravljalo paralelno z mirovnimi pogajanjmi v Parizu in Londonu.

Dunaj, dne 8. maja. Na Dunaju so razširjene vesti, da je prišlo med Bolgarsko in Grško do sporazuma glede bodoče meje. Meja naj gre od Kastorije preko Niariste, preseka naj železnico pri Hamatovu ter naj gre severno od Soluna proti zalivu Orfano. Vodeno in Seres pripadeta Bolgarski. Bolgarska bosta tudi Thasos in Samotrake.

Češka izjava o balkanski politiki grofa Berchtolda.

Češke stranke so sklenile izjavo:

„Češke stranke protestirajo proti umešavanju Avstro-Ogrske v razvoj balkanskih razmer. Zunanji urad je ob pričetku balkanske vojske proklamiral za svojo maksimo najstrožjo nevtaliteteto od strani avstro-ogrške monarhije; od tedaj se ni nič spremenilo

lo v škodo monarhije, zato ni bilo povoda, oddaljiti se od proglašene načela. Svarimo pred vsakim eksperimentom na Balkanu, to tembolj, ker bi moglo priti do novih, skrajno nevarnih konfliktov z drugimi državami, kar bi imelo nedogledne posledice; poleg tega smo prepričani, da se zunanji urad očitno umešava v balkanske zadeve ne radi interesov monarhije, marveč v interesu velikonemške ideje, ki pa je v direktnem nasprotju z značajem in idejo naše monarhije.

Zadnji dnevi turškega Skadra.

Italijanski časnikar Gino Berri opisuje v milanskem „Corriere della sera“ zadnje dneve turškega Skadra tako-le:

Že prve dni meseca aprila je glad zahteval svoje žrtve. Bila so namreč izčrpana zadnja skladišča živil. Delile so se samo še neznatne porcije hrane. Po ulicah se je srečavalo ljudi, ki so se opotekali, kakor da bi bili pijani, v resnici pa so bili samo na smrt lačni. Kolena so se jim šibila, stegali so roke, proseč za ono, kar jim nihče ni mogel dati. Oči so jim bile razbuljene, usta odprta. Ko so začutili, da se jim bliža smrt, so se napotili na ulice, da bi našli koga, ki bi se jih usmilil. Zlasti so oblegali konzulate, pričakujoč, da jim konzulatni sluga da mali košček kruha. Mnogi so, čakajoč na kruh, umrli na ulici.

Tudi vojaki so trpeli glad. Ko je zmanjkalo že kruha, jeli so jim deliti prepečenec; sprva po dva komada na dan za vsakega vojaka, pozneje po tri komade za tri osebe.

Govejega mesa ni bilo več, zato so jim dajali meso konj, ki so poginili od glada.

Čim bolj so potekali dnevi, tem hujše je razsajal glad. Po ulicah se je slišalo samo ječanje — gladnih! Od dne 15. do dne 19. aprila je na dan umrlo od lakote povprečno 30 oseb.

Prostovoljci, ki so bili v okopih, so metali proč svoje puške in zapuščali svoje pozicije.

Puntala se je tudi redna vojska, izmed katere je vsak vojak dobival samo 300 gramov hrane na dan. Na Tarabošu je cel bataljon zapustil utrdbe. Essadu paši se je jedva posrečilo, jih pregovoriti, da so se vrnili v utrdbe, z obljubo, da jim bo porcija hrane povečana za 100 gramov na dan.

Vojak s Taraboša, ki je odšel v Skader, je na prijateljevo vprašanje: „Kako je gori?“ odgovoril:

— Izvrstno! Po noči in po dnevu se razgovarjamo s Črnogorci, ki so oddaljeni od nas samo 60 metrov!

— Potem pa vse kaže na to, da bo že v tloglednem času došlo do konečnega naskoka?

— Nam je vse eno!

— Kako? Saj ga vendar boste morali odbiti!

— Ne bomo ga!

— Ako vam pa prodro v okope?

— Pustili jih bomo, da prodro! — je mirno in ravnodušno odgovoril vojak, — vsi vojaki dveh bataljonov so sklenili tako!

Vse to je bilo znano Essadu paši in to — glad in pomanjkanje — ga je prisililo, da je ponudil Črnogorcem kapitulacijo.

Dne 22. aprila zvečer je pozval k sebi vse mohamedanske in krščanske prvake. Hotel je slišati njihovo mišljenje in da nekako opraviči svoj korak. Šest prisotnih kristijanov je izjavilo, izražajoč svojo žalost radi padca Skadra in svojo pripravljenost za nove žrtve, ako bi jih poveljnik zahteval, da se nahajajo njihovi sovorniki v obupnem stanju in dneвно narašča število onih, ki so umrli gladi.

Tudi večina mohamedancev je priznala, da niso več sposobni za uspešno obrambo, vendar so nekateri izmed njih stavili predlog, naj se še par dni počaka s predajo.

Solvín beg je izrazil svoje obžalovanje radi malodušnosti kristijanov ter ponudil poveljniku 200 krav za hrano vojski.

Essad paša ga je jezno prekinil: „Ako nimate drugega povedati, kakor to, si lahko prihranite svoje besede. Smešno je, ponuditi za 150.000 ljudi, ki že preko enega meseca gladujejo, 200 krav. Cinično je, da prihajate sedaj s takšno ponudbo, ko ste me preje prisilili, da sem moral svoje vojake zastrupljati s konjsko mrhovino. Te krave bi morali dati že preje, ne pa jih skrivati in ubijati orožnike, ki so prihajali po nje.“

Ostro motreč Solvina bega, je Essad paša vzkliknil s povzdignjenim glasom: „Ako trdim, da je predaja potrebna, pomenja to toliko, kakor da sem čakal do zadnjega trenutka, in da nam ne preostaja drugega. Ali ne vidite, kakšni so že vojaki? Moke nimamo več niti ene vreče. V bolnišnicah imamo še nad 2000 bolnikov in ranjencev. Topovska municija je potrošena. Na črnogorski bombardma bi mogli odgovarjati jedva še 15 minut. Vidite, da ni dobro oznanjati rodoljubje samo v zadnjem trenutku!“

Nato je očital Essad paša Skadranom, da niso vsi izpolnjevali svojo dolžnost. S palicami so jih morali goniti na okope. Dočim so kreпки in mladi turški vojaki, poslani v Skader iz dalnjih tujih krajev, padali in umirali v obrambi mesta, so Skadrani delali kupčije, prodajajoč po mestu za 10 frankov kilogram zatajene in ukradene moke onim, ki so trpeli in umirali za njo.

V dvorani so vsi stali s sklonjeno glavo in marsikateremu navzočemu se je prikradla solza v oči.

Tako je bila sklenjena predaja Skadra!

Raznoterosti.

Za birno. Prišel je zopet čas, ko se deli sv. birna. Opozorjamo botre in stariše, naj vendar opustijo grdo razvado, da otroke ta dan napojijo. Pogostoma se zgodi, da je otrok ta dan prvokrat pijan, kar v njem pred poldnem po zakramentu sv. birne ustvari sv. Duh, razdere popoldne hudobni duh alkohola. Marsikateri propadli zastareli pijanec bi lahko s prstom nazaj pokazal na dan svoje birme, rekoč: Takrat sem bil prvokrat pijan, krivi so pa bili stariši in botri. Otrokom dajati alkohol, je zločinstvo!

Iz učiteljske službe. Na trirazredni mešani šoli v Hočah pri Mariboru (drugi plačilni razred) je oddati mesto stalne učiteljice; prošnje do dne 10. junija 1913.

Župnijski izpit so napravili te dni naslednji gg. kaplani: Agrež Davorin od Marije Snežne, Božiček Franc iz Selnice, Jamšek Nikolaj iz Trbovelj in Sirec Ivan iz Vranskega. Komisiji je predsedoval mil. g. kanonik in stolni dekan dr. Ivan Mlakar, izpraševalji so bili pa gg. dr. Josip Hohnjec, dr. Franc Kovačič, dr. Franc Krulje in dr. Josip Somrek.

Iz justične službe. Prvi državni pravdnik v Celju, dr. Emanuel Bayer, je imenovan za višjesodnega svetnika v Gradcu. Pittreich bo imel svojega ljubljena bližje

Vreme je zopet neobičajno hladno. Danes popoldne je bil v Mariboru občuten mrz. Popoldne se je zjasnilo in gojimo upanje, da bomo imeli lepe praznike. Mraza ne rabimo prav nič več.

Dr. Leuschner v Brežicah — grof Attems. Poročila se nam, da je ob priliki pozebe naših vinogradov razposlal grof Attemsov oskrbnik v Brežicah dr. Leuschner, na spodnještajerske podružnice kmetijske družbe poziv, v katerem hoče spraviti to pozebo v zvezo z obstrukcijo v deželnem zboru. V pismu poziva tudi podružnice, da bi se izrekle proti obstrukciji. Ko bi te pozive dr. Leuschner kot tak sam pisal in razpošiljal, bi se mi za to niti ne zmenili, ker nam je dr. Leuschner veliko premalenkostna oseba, brez vsakega političnega pomena, toda dr. Leuschner je oskrbnik grofa Attemsa, ponižni uslužbenec tistih Attemsov, izmed katerih vodi eden deželo kot deželni glavar in je zajedno tudi predsednik c. kr. kmetijske družbe. Zato smelo trdimo, da ominozna pisma niso maslo dr. Leuschnerja, ampak naročena in ukazana. Dr. Leuschner, reče grof Attems, je torej vrgel zopet politično zadevo v podružnice kmetijske družbe. Na primernem mestu se bomo o tem že še pomenili in osvetlili stvar tako, da gotovo raznim osebam ne bo prijetno. Izkoriščanja kmetijske družbe v politične in strankarske namene pač ne bomo trpeli in če to storijo tudi grofi Attemsi. Dr. Leuschnerju pa priporočamo, naj lepo mirno živji tam doli med Slovenci v brežiškem okraju in naj dokaže rajši dejanski, da mu ni za politiko, marveč samo za dobrobit prebivalstva.

Südmarka na delu. Iz Slov. Bistrice poročajo: Tukajšnji naseljevalni odsek Südmärke, na čelu mu znani dr. Janeschitz (Janežič!), je posredoval, da se je dalo 18 oralov travnikov, po en oral ali še manj, raznim posilinemskim purgarjem v najem. Na ta umeten in nečasten način je zadobilo nad 20 novih volilcev volilno pravico v III. razredu. Če prav se na tak grd način drže na krmilu, bodo vendar kričali, kako so močni in kako je Slov. Bistrica skozinskoz nemška posest.

Nemci in nemškutarji postajajo vedno bolj prešerni in oblastni. Ustanovitev Südmärkiné podružnice na Zidanemmostu kaže to jasno. Ljudje, ki so radi slovenskega ljudstva tukaj, ustanavljajo društvo, ki ima namen, to ljudstvo izpodriniti iz njegove zemlje. To je nečuvstvo. Da je tako daleč prišlo, so v precejšnji meri krivi slovenski liberalci. Njihovo bratenje z nemškutarji, ki se pojavlja povsod, kjer bi se dalo nam škodovati, je pripomoglo zelo, da je Nemcem tako zrasel greben. Volitve v Loka pri Zidanemmostu bi na primer tudi ne imele za nemškutarji takih izidov, če bi se liberalci bolj brigali za I. razred, kakor pa za III. razred, v katerem si hočejo hladiti svojo strankarsko strast na našo škodo. Za pošteno narodno politiko brez strankarske ovinkarije liberalce pač nima smisla.

10 poštenih Nemcev mu je ljubši kot en slovenski „far“, tako je kričal neki liberalni magnat iz Posavja. Če potem rasejo Südmärkiné podružnice ob Savi, kdo bi se čudil.

Bajka o milijonski dedščini Novak. Preteklo leto se je pojavila v raznih listih senzacionalna vest, da je umrl pred kakimi 40 leti neki Marko Novak v Severni Ameriki, zapustivši kakih 140.000.000 kron, neoženjen in brez testamenta ter da se sedaj iščejo dediči tega ogromnega premoženja. Ta vest se je ponavljala delj časa z večjimi ali manjšimi spremembami. Bajni milijonar se je imenoval sedaj Leopold Novak, sedaj zopet Janez Novak in je umrl enkrat v Avstraliji, potem v Južni Ameriki ter celo v Afriki. Le zapuščina se je vedno sukala okoli 140 do 160 milijonov mark, kron ali goldinarjev, ali pa celo dolarjev. Ker je ime Novak v mnogih delih Avstrije in Nemčije, tako zlasti tudi pri nas na Kranjskem (in tudi na Štajerskem. Op. ur.) zelo razširjeno, ni čuda, da se je smatral skoro sleherni nositelj tega imena že za srečnega dediča. Vsled mnogih zadevnih vlog in vprašanj je uvedlo tudi naše c. in kr. ministrstvo za zunanje zadeve natančno uradno po-

izvedovanje potom raznih poslaništev in konzulatov. Ta poizvedovanja so na kratko dognala sledeče: „Kak general de Novak, ki naj bi umrl brez dedičev z milijonsko zapuščino, ni nikdar in nikjer živel, in ne na Holandskem, ne v Afriki, Ameriki ali Avstraliji ni sledu o taki brezdedni zapuščini. Vse tozadevne vesti izvirajo marveč od nekega francoskega časnika in so le dobro posrečena mistifikacija — lahkovernih bralcev. Eksistenca nekega Edmonda Martinengo (de Novak) se je sicer dognala; tudi je tisti pravilno podedoval svojega očeta. Toda od te dedščine se mora strogo ločiti vprašanje one bajne milijonske zapuščine. Te ni Edmondo Martinengo še nikdar prejel, temveč je sam storil vse mogoče korake, da bi prišel v posest tega neizmerne bogaštva, seveda brez najmanjšega uspeha. Na podlagi teh pozitivnih dejstev je tedaj smatrati vsa tozadevna poizvedovanja za definitivno zaključena. Zeleti bi le bilo, da bodo našle te vrstice ravno toliko bralcev, kakor ona prejšnja izmišljena poročila in da jim bodo služile v pouk in opomin, da slučaj, da se še kdaj pojavijo vesti o kaki novi milijonski dedščini. C. kr. deželna vlada za Kranjsko. — Velja tudi za Štajersko. Priobčujemo, ker je tudi pri nas veliko Novakov in se je veliko poizvedovalo.

Splitski župan pred celovškim sodiščem. Splitski župan V. Katalinič je tožen radi pregreška po § 305 k. z., ker je meseca novembra lanskega leta govoril na manifestaciji, ki so jo priredili v Splitu v proslavo sijajnih zmag balkanskih narodov. Vsled delegacije se vrši obravnava proti županu Kataliniču pred celovškim sodiščem. Župana Kataliniča bo pri obravnavi pred celovškim sodiščem zagovarjal ljubljanski župan dr. Tavčar.

Postojnska jama. Binkoštni pondeljek v Postojnsko jamo! Še enkrat se opozarja p. t. občinstvo na veliko binkoštno veselico v Postojnski jami, ki se vrši pri vsakem vremenu na binkoštni pondeljek, ob 3. uri popoldne, pri polni električni razsvetljavi. Sviralo bo več godb, sploh bo v vsakem oziru prekrbljeno za najrazličnejša razvedrila, podzemeljski bufet pa bo skrbel izletnikom za dobro jed in pijačo. Posebni vlak odhaja iz Ljubljane ob 12. uri 30 minut popoldne.

Vinogradniki, pozor! Ker se je vreme obrnilo naenkrat na hladno stran in prihajajo poročila, da je zapadel po visokem gorovju nov sneg, se je bati prihodnje „ledene dni“ mraza. Vinogradniki, skrbite takoj, da bo v vinogradih pripravljenega dovolj dračja in enake robe za kurjavo. A zažigati morate pa vsi, drugače ne bo nič pomagalo!

Udeležnikom jubilejnega spreveda narodnih noš na Dunaju leta 1908. V najlepšem spominu nam je vsem spreved slovenskih narodnih noš leta 1908 po cesarskem Dunaju. Naša narodna noša je bila takrat občudovana, slavljena. Vsi, ki smo se takrat udeležili spreveda slovenskih narodnih noš na Dunaju, zberimo se zopet v Ljubljani dne 24. avgusta t. l., da poveličamo z narodnimi nošami sijaj katoliškega shoda. Vsa potrebna navodila bodo izdana v par tednih, za danes naj zadošča to vabilo, ki naj vzdigne tudi one, ki se slavnostnega spreveda na Dunaju niso mogli udeležiti, a imajo narodne noše. Dan 24. avgusta bodi tudi lep praznik slovenskih narodnih noš! V vsakem kraju že sedaj opozarjajte na to, pripravljajte se in agitirajte za obilno udeležbo!

Novo vžigalice s sliko orla, plovečega nad Ljubljano in z napisom „V korist obmejnim Slovencem“ nima še mnogo naših somišljenikov. Rabite samo te naše vžigalice, od katerih ima korist naša organizacija, zahtevajte jih povsod. Mnogi trafikantje in trgovci teh vžigalice nimajo, ker jih naši omišljeniki odločno ne zahtevajo. Svoje potrebščine kupujte v onih trgovinah in trafikah, ki imajo tudi naše vžigalice! Trgovcem recite, naj te vžigalice takoj naroče pri naši glavni zalogi, pri tvrdki C. Menardi v Ljubljani!

Slovenska Straža. Slomškov dar po 20 K: duhovniki zavrčke dekanije, zbrani na konferenci, 20 K; nabral častiti gospod Mihael Barbič, kaplan v Dobrni pri Celju na sestanku duhovnikov v Vojniku 20 K. Nadalje so darovali kot Slomškov dar: M. Štrkl, župnik, Sv. Peter pri Mariboru, 5 K; Fran Stuhec, kaplan, Kapela pri Radencih, 1 K; Gregor Presečnik, župnik v pokoju, Petrovče, 2 K; Martin Meško, Kapela, 3 K; Fran Krošel, provizor, Šoštanj, 10 K; po Lenartu Kuharju, nabrano na občnem zboru posojilnice v Dravogradu, 7 K; neimenovan, Gradec, 2 K; M. Ulčnik, župnik v Dolčju, 5 K; po Josipu Gambotzu, Gradec, nabrano na Zemljičevi svatbi v Dendoncih pri Radgoni, 5 K 50 vin.; M. Zemljič, Sv. Jurij ob Pesnici, 3 K; Ferdinand Pšunder, mestni vikar, Ptuj, 10 K; nabrano po Fr. Sinku, kaplanu v Smarjah pri Jelšah, 10 K; Ivan Glastovec, Donavice, 1 K; Anton Lobnik, Orehova vas, 1 K; po Franu Spindlerju, kaplanu v Brežicah, darovala duhovščina ob Sotli in Savi, v proslavo zmage krščanskega orožja na Balkanu, 11 K. — Prispevek podružnic: podružnica v Hočah 8 K 73 v, podružnica v Hočah 5 K 22 vin. — Iz nabiralnikov: podružnica Sv. Križ pri Mariboru 4 K 40 vin. — Sklad Mohorjanov: Mohorjani Sv. Križ pri Mariboru, po podružnici Slovenske Straže, 5 K.

Vrednost turških srečk narašča vkljub neprestanim krizam, kar je najboljši dokaz za njihovo zanesljivost in varnost. Kdor hoče kupiti to izborno in priporočljivo srečko, naj čita današnji oglas „Srečke v korist Slovenski Straži.“

Štajersko.

Mariborske novice.

Pazite na svoje žepe. Kakor smo že poročali, priredi nemško društvo „Bergverein Marburger-Hütte“ v nedeljo, dne 18. t. m., velik cvetlični dan, ki ima namen, kolikor mogoče slovenskih okoličanov in meščanov prikrajšati za njih težko zasluženi denar. Nič bi ne rekli, če bi imel ta cvetlični dan kak dobrodelni namen, toda ker se zbira za popolnoma nepotrebno nemško kočjo na Pohorju, ki naj kolikor toliko oškoduje slovensko Ruško kočjo, moramo ta korak strogo ožigosati. Če si že hočejo postaviti mariborski nemškutarji na našem slovenskem Pohorju konkurenčno kočjo (da se nobeden z vstopom v Ruško kočjo ne okuži), naj to stori s svojim denarjem. Saj je dovolj žalostno, da so na „Bergfest“, ki se je vršil dne 2. svečana t. l. pri Götzu, šli mnogi značaj-Slovenci ter s tem podpirali nam sovražno podjetje, zdaj pa naj še slovenski kmet s kupovanjem cvetlic pomaga kopiciti denar?! Roke proč od slovenskih žepov! Ne dajte se ta dan pregovoriti od lepega obraza ter ne kupujte cvetlic. Ne bilo bi častno za Slovenca, če bi samo en vinar dal za to ponemčevalno svrhu.

Cirknica. (Vprašanje na c. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru.) Kako je to, da župan Flucher v Cirknici še zdaj ne razpiše občinskih volitev? Volitve bi se morale že vršiti v jeseni leta 1912. Župan pa še zdaj ni nobenih priprav začel. Če pa kje kak slovenski župan uraduje in protestantska „Marburger Zeitung“ c. kr. okrajnega glavarja na to opozori (glej Hotinjavas), pa glavarstvo vestno podrega, še prej ko je potrebno. Ali je Flucher Protektionskind c. kr. avstrijskega okrajnega glavarstva, ker je „stramm alldeutsch“?! — Več volilcev občine Cirknica.

Vozni red za poletno sezono v lični obliki se dobi pri I. Klincu v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Kdor pošlje desetvinarsko znamko, se mu ga takoj dopošlje.

Konkurz. Lastnik tiskarne, Karol Rabitsch junior, je napovedal konkurz. Za konkurznega komisarja je imenovan višjesodni svetnik dr. Wokaun, za konkurznega upravitelja odvetnik dr. Mühleisen.

Št. Iljske novice.

Veselica, ki jo je v nedeljo priredilo naše kmečko bralno društvo, je izborna izpadla. Poučen govor je imel „Zarjan“, znani pesnik gospod Lovrenčič. Prav v pesniškem duhu nas je navduševal za svet boj proti tujemu narodu. Na koncu svojega res lepega govora je citiral pesem, ki jo je sam složil, za naš Št. Ilj, in ki bo gotovo prišla v tisk. Neki mladi „Kresjan“ je prav čutno deklamiral čisto oziraje se na naše razmere Gregorčičevo „Čolnič otmi-mo.“ „Zarjani“ pa so igrali šaljivo burko „Trije tič-ki.“ Smeha ni bilo ne konca ne kraja. Osebito pis-krovez (gospod Dore Mašič) je vselej vzbudil salve smeha. Ljudem so tekle kar solze iz oči. Vmes pa so pridno peli naši pevci. Vsem pevcem, njihovega vodji, osebito pa gospodom „Zarjanom“ iz Gradca, se v imenu kmečkega bralnega društva prav pristržno in toplo zahvaljujemo. Cel čisti dobiček veselice so gospodje visokošolci požrtvovalno darovali našemu prepotrebemu bralnemu društvu. Bog plati! Sedaj spoznamo, kdo čuti z nami!

Naši stari, novi in bodoči protestanti imajo na binkoštno nedeljo ob 10. uri dopoldne, v Südmarkhofu svojo lutrovsko službo božjo. Ali se bodo iste udeležili tudi tisti, ki cele noči tam prebdijo?

Z glavo skozi zid hoče Südmarka, samo da bi ji Heimstättovci ne mogli očitati, da nič ne stori za „Besiedlung.“ Sedaj razglašajo zopet v nemških listih, da so v Št. Ilju na prodaj tri manjša posestva z vilami za penzioniste. Torej išče Südmarka že tudi avstrijske Nemce za Št. Ilj. Verjamemo. Saj Šva-bi, ki se jih je zvalilo v Št. Ilj iz Nemčije, kolnejo svojo mačeho, da se kar kadi. Marsikateri je še prinesel par stotakov seboj v to obljubljeni dežel, a mnogo jih je že pobralo šilo in kopita in šlo nazaj v naročje Bismarckovo. Zakaj? Samo lumpanje med Südmarkovci in protestanti, izžemanje po raznih prireditvah v prid Südmarke in njenih voditeljev in slabi gospodarski odnošaji med naseljenci so spravili te uboge lutrovske Švabe ob vse in Südmarko stane tak špas tudi mnogo desetisočev. Zdi se, da postajajo Nemci pametnejši in kažejo Südmarki fige!

Celjske novice.

J. S. Z. Jutri v soboto, dne 10. t. m., priredi celjska skupina J. S. Z. v dvorani „pri belem volu“ prijateljski sestanek ob 8. uri zvečer. Člani in prijatelji naše skupine ste pristržno vabljeni. — Načelstvo.

Razpust društva. Podružnica nemškonacionalnega rokodelskega pomočniškega društva v Celju se je razpustila vsled — pomanjkanja udov. Ista usoda preti še drugim našim nemškutarskim bojnim društvom!

Ptujske novice.

Zmaga. Pri volitvi v trgovsko zadrugo za ptujski okraj so zmagali Slovenci. Nemškutarji so na celi črti pogoreli.

Iz učiteljske službe. Razpisano je mesto nadučitelja v Selah pri Ptuj; prošnje do dne 31. maja.

Ormozke novice.

V Loperšicah pri Ormožu je umrl nagle smrti Anton Kuharič. N. v m. p.!

Letina v ormoškem okraju zelo slabo kaže. Osebito drevje, katero je tako lepo cvetelo, kakor tudi vinogradi, so po zadnjih vremenskih neizgodah bili deloma uničeni. Kakor se sedaj razvidi, so vinogradi ormoškega okraja veliko več trpeli, kakor oni po Slovenskih goricah, kjer se je začela trta še prime-roma lepo razvijati.

Naši liberalci. Kakor znano, je Mladeniška in Dekliška zveza na svojem obnem zboru imenovala dva zaslužna gospoda častnim članom ter je pustila izdelati dve lepi diplomi, kateri sta bili dalje časa izpostavljeni v iztožbenih oknih veletrgovine Ivan Veselič in dr. To je gotove nestrpne liberalce tako grozno ujezilo, da so hoteli vplivati pri gospodu Veseliču, naj te „klerikalne“ diplome vun pomeče. Gospod Veselič se seveda teh groženj ni nič vstrašil, za kar se mu za njegovo prijaznost in naklonjenost do naših društev najboljšo zahvaljujemo in priporočamo njegovo trgovino vsem našim somišljenikom najtopljeje.

Ormož. Na binkoštni pondeljek, popoldne ob 2. uri, bo v Ormožu dekanjski shod vseh Marijinih družb velikonedeljske dekanije. Ob tej priliki se bo blagoslovila nova zastava ormoško-dekliške Marijine družbe, krasno delo častitih šolskih sester v Mariboru. Slavnostni govor ima prečastiti gospod profesor dr. Hohnjec, blagoslovljenje izvrši pa prečastiti gospod dekan od Sv. Tomaža. Povabljeni Marijine družbe naj bi prišle v obilnem številu, če mogoče še tudi z zastavo. Po cerkveni slovesnosti nam bo ormoška Dekliška zveza priredila igro „Dve materi“, in sicer ob lepem vremenu na vrtu ormoške posojilnice, ob slabem vremenu pa v dvorani gospoda N. Skorčiča.

Denuncijanti. Zadnji „Štajere“ nekaj čveka o „ormoških Črnogorcih.“ Radovedni smo, kedaj bo že kaj napisal o „ormoških vsenemcih.“ Gradiva ima dovolj!

Hardek pri Ormožu. Naše gasilno društvo za ormoško okolico si je izvolilo na dan sv. Florijana, katerega je pri pozni sv. maši kot patrona s polnoštevilno udeležbo počastilo, sledeči odbor za novo društveno leto: načelnik Hanželič Franc, veleposestnik in župan na Hardeku; načelnikov, namestnik M. Masten, posestnik v Pušincih; tajnik Porekar Ant., Hum; blagajnik Rajšp Josip, Hardek; vodja plezalcev Verhovčak Rudolf, Pušinci; namestnik Mežnar-rič Franc, Ormož; vodja brizgalničarjev Kirič Lov-ro, Hardek; namestnik Vaupotič Jožef, Ormož; vodja varuhov Trstenjak Ivan, Pušinci; namestnik A. Škrinjar, Frankovei; vodja ročnih cevi Kociper Jakob, Litmerk; namestnik Sever Ivan, Ormož; vodja orodja Škrinjar Franc, Hardek; zdravstveni načelnik Rosina Adolf, Hardek; namestnik Richter Iv., Ormož; trobentar Kikel Avgust, Hardek. Društvo je svojima častnima članoma, in sicer prečastitemu kn.-šk. svetovalcu in župniku pri Kapeli blizu Radgone gospodu Martinu Mešku, in svojemu častnemu načelniku gosp. Andreju Zinku, posestniku na Hardeku, izročilo krasni diplom. Prvemu v posebni deputaciji dne 17. aprila t. l., drugemu s prirejeno bakljado ob godovanju. Hvala njima in vsem dru-gim za blagovoljne podpore. Pomož Bog! Na pomoč!

Ljutomerske novice.

„Graničarji.“ Naši slovenski obrtniki so nam vprizorili dne 1. maja prelepi igrokaz „Graničarji“ s tako dovršenostjo, da smo se čudili. Vse vloge so bile v najboljših rokah. Posebno lepa je bila scenerija. Škoda, da naši Slovenci niso vpoštevali truda in blagega namena prireditve, kajti mnogo jih je zopet ostalo doma, dočim se udeležujejo drugih manj vrednih komedij.

Bela zastava je vihrala pretečeni teden 3 dni raz sodnijsko poslopje v Ljutomeru v znamenje, da so bile ječe prazne. Žal, da je bilo to naše veselje tako kratko!

Občinske volitve se vrše pri nas dne 21. t. m. Nemci se marljivo trudijo, da bi nam odvzeli še III. razred. Sramota bi bila za ljutomerske Slovence, če bi držali roke križem. Vsi torej brez izjeme ta dan na volišče! Gotovo bo zavedna okolica storila zopet svojo dolžnost ter nam prihitela, kakor navadno, na pomoč. Tokrat volimo šest odbornikov in tri namest-nike v občinski odbor. V tem razredu mora biti zma-ga naša!

Umrla je tukaj dne 7. t. m., po mučni bolezni, gospa Ema Drogenik, rojena Vavroh, soproga davčnega kontrolorja, v 32. letu svoje starosti. Truplo se je prepeljalo v Maribor v lastno grobišče. Blagi pokojnici večni mir v Mariboru, kjer je preživela svoja mlada leta. Obitelji prof. g. Vavroha in gospodu so-progu naše sožalje!

Trboveljske novice.

Na sv. Planino! Že leta in leta opravljajo trboveljski rudarji nekako božjo pot na sv. Planino. Tudi letos na binkoštni pondeljek imamo ondi sveto mašo. Združiti se moramo ta dan vsi rudarji in paz-niki, da v impozantnem sprevođu pokažemo, da zna-mo, kadar se gre za skupni namen rudarjev, nasto-piti skupno, ne glede na politično prepričanje. Vsak, komur je na tem, da bo udeležba častna, naj pride v pondeljek, dne 12. maja, točno ob 7. uri zjutraj, v

gostilno gospoda Forteja, odkoder odkorakamo potem z rudniško godbo in zastavo na sv. Planino. Bog le daj lepo vreme! želi tisti, ki se bo izleta udeležil.

Drugi kraji.

Hoče. Na trojičko nedeljo, dne 18. maja, bo v Hočah lepa slovesnost. Pri poznem sv. opravilu bo slovesno blagoslovljena nova zastava za mladeniško Marijino družbo in Orle. Pridigoval bo neumorno delavni gospod in vnet organizator mladine, profesor dr. Hohnjec. To bo lep dan za hočko mladino. Uljudno vabimo, naj pridejo vse sosedne mladeniške Marijine družbe in Orli ta dan v Hoče. Fantje, pridite, da se znova navdušite za vero sveto in domo-vino blago. Popoldne istega dne bo v prostorih gospe Terezije Rojko veselica, katere čisti dobiček se bo porabil za zastavo in Orle. Govoril bo gosp. dr. Hohnjec, Orli pa bodo vprizorili šaljivo igro „Pra-vica se je izkazala“ s petjem. Na dnevnem redu bo tudi deklamacija in petje mešanega zbora. Vsi zave-dni Hočani in vsi prijatelji mladeniškega gibanja od blizu in daleč, pridite v obilnem številu!

Sv. Lenart v Slovenskih goricah. Nismo mislili, da nam bo kruta smrt tako hitro pobrala zopet enega izmed naših najboljših mož — našega Arnuša Alojzija, gostilničarja, odbornika posojilnice, bralnega društva, blagajnika veteranskega društva in naše kmetijske podružnice itd. Umrl je v soboto zju-traj, spreviden s sv. zakramenti, v najlepši možki dobi, zapustivši ženko stremi majhnimi otročiči. — Ranjki je bil pošten gostilničar, da malo takih, vnet sodelovalec pri vseh slovenskih katoliških društvih, katerega ga bodo težko pogrešala. Pogreb, kakoršne-ga Sv. Lenart še ni videl, je bil v pondeljek popol-dan. Vodil ga je domači gospod župnik v spremstvu petih gospodov duhovnikov. Srce in dušo pretresujo-če žalostinke so zapeli šentjurski pevci na domu in ob grobu. Zastopan je bil okrajni zastop, okrajna hralnica, posojilnica, bralno društvo, kmetijska po-družnica, veteransko društvo pa, katerega blagajnik je bil ranjki, se je udeležilo pogreba z zastavo in godbo in tovariši veteranci so nosili njegove zemij-ske ostanke. Ljudstva pa nepregledna množica in nobeno oko ni ostalo suho, ko smo ga položili v hla-dno zemljo. Zapustil si nas, dragi ranjki, a tvoj duh ostane med nami, po tvojemu vzgledu hočemo delati! Bodi Ti zemljica lahka! Vsem ostalim pa naše naj-iskrenejše sožalje!

Sv. Benedikt v Slovenskih goricah. Tukajšnje bralno društvo je nameravalo prirediti na velikonočni torek veselico s predstavo. Kakor vedno in že od nekdanj, bi se imela veselica vršiti v šoli. Krajni šolski svet je v posebni seji dal dovoljenje za to. Tudi nadučitelj Blenk temu ni nasprotoval. Ker pa takrat potem ni bilo veselice, poslužili bi se radi takrat da-nega dovoljenja sedaj na binkoštni pondeljek. Krajni šolski svet nam je dano dovoljenje potrdil, Blenk pa je naenkrat nasproti. Blenk je že večkrat tako-le napravil, da je sedaj dovolil, potem zopet ni dovolil, oziroma je dano besedo . . . kako že pravijo ljudje! Tokrat se izgovarja, da je „Konferenzbeschluss“, da se ne dovoli. Tako! Konferenzbeschluss je! Če pa je krajnega šolskega sveta Beschluss, da se dovoli, in če bo še okrajnega šolskega sveta Beschluss, potem bomo pa vkljub vašemu „Beschlussu“ vendarle igra-li v šoli. Blenk pač rad pozabi, da je še kdo več kot on. Igral bi rad pri nas ulogo nekakega poveljnika, pa se mu nihče noče uklanjati. Bodi z njim še tako dober, pojdi mu na roko, kjer in kako hočeš, on pa ti bo vedno nasprotoval. Tožari se zelo rad. Za vsa-ko malenkost ponuja tožbo, če prav skoraj vedno on sam pogori. Če bo sosedov petelin čez ograjo za ka-ko Blenkovo jarkico „pošpiclal“, že je pri Blenkovi h ogenj v strehi, že dobi sosed vizitko od Blenka z naznanilom, da, če se to še enkrat zgodi, bo tožba. H koncu pa vas, gospod Blenk, vprašamo še to-le: Je to tudi „Konferenzbeschluss“, da je pred nekaj dnevi šolar vašega razreda, Bračko se piše, celi 2 uri drva vozil, ko bi bil moral v šoli sedeti in se učiti? Toliko za danes! Če ne boste mirovali in na-sprotovali, pa še pride več!

Sv. Anton v Slovenskih goricah. Naše katoliško bralno društvo ima na binkoštni pondeljek svoj občni zbor. Ob enem se priredi lepa veselica. V šoli se predstavljata dve zanimivi igri: „Marijin otrok sem“, igra v treh dejanjih in „V ječi“, vojaška bur-ka v enem dejanju. Nastopijo tudi tamburaši in pev-ci. Prosta zabava se vrši v gostilni gospe Štefanije Rojs.

Slov. Bistrica. Volitve v načelstvo okrajne bolniške blagajne. V načelstvo okrajne bolniške blagaj-ne so bili izvoljeni naslednji pristni Nemci: Rudolf Kaufke, Vinko Krainz (Kranje), Janez Krainik (Kraj-nik), Franc Löschnigg (Lešnik), Maks Osimitsch (O-zimič), Anton Oratsch (Orač), Janez Walland (Ba-lant), dr. Janeschitz (Janežič), Pavel Nedog (Ne-dog), Omerzo (Omerz), Anton Arzenschegg (Arzen-šek) itd. Res sami pristni polnokrvni Germani iz tevtoburških gozdov!

Vojnik. Izobraževalno društvo priredi na Bin-koštni pondeljek po večernih pri M. Vrečku igro: „Dve materi“. Somišljeniki povabljeni!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Na binkoštni pondeljek, dne 12. t. m., priredi naše bralno društvo veselico. Mladenke bodo predstavljale žaloigro v 5 dejanjih „Vestalka“, mladeniči šaljivo prizor „Kmet in fotograf“, vmes bo petje in deklamacije. Vstopni-na za sedeže 50 vinarjev, za stojišča 30 vinarjev.

Domačine in sosede najljubneje vabi k obilni udeležbi odbor.

Novacerkev pri Celju. Čebelarska podružnica v Novicerkvi priredi v nedeljo, dne 25. maja, ob 3. uri popoldne v Socki pri Arličevem čebelnjaku velik čebelarski shod ob vsakem vremenu. Predavanje ima naš priljubljeni potovalni učitelj Ivan Jurančič. Se vabijo čebelarji, da se v obilnem številu udeležijo. — Odbor.

St. Ij pod Turjakom. Na binkoštni pondeljek, dne 12. t. m., se vrši shod J. S., Z., zjutraj po ranem svetem opravilu, v gostilni gospoda Ivana Časa. Kmetje, žene, delavci, posli in lesni delavci ter vsa zavedna mladina, pridite vsi ta dan na velevažno zborovanje, da izveste, kake važnosti je v sedanjem času strokovna organizacija. Poročat pride Vekosl-Zaje.

Velenje. Na binkoštno nedeljo, dne 11. maja, se vrši popoldne ob 3. uri zborovanje tukajšnjega Orla. Fantje, vsi ta dan na plan! Pridite tudi iz sednjih župnij. Vabljeni ste pa tudi stariši. Pridite! — Odbor.

Laško. V nedeljo, dne 18. t. m., ima naša kmečka hranilnica in posojilnica svoj občni zbor v Pivnici § 11, ob 9. uri predpoldne. Govori nadrevizor gospod Vladimir Pušenjak. Kmetje, pridite v obilnem številu!

Savinjske mladenke! Pripravite se na velik dekliški shod, ki se bo priredil koncem meseca majnika na prijaznem hribočku v Nazarjih v Gornji Savinjski dolini. Agitirajte pridno, da bo udeležba od vseh strani mnogoštevilna! Vsaka dekliška zveza na pošlje zastopstvo! Potreba je, da pohitimo skupno na kraj, kjer se seznanimo, se navdušimo za vzvišene vzore, da jasno izpovemo svoja načela, ter se tako utrdimo v verski in narodni zavednosti, da mora tudi slovensko ženstvo na plan. Pričakuje se prav obilne udeležbe. Pripravljeno bo tako, da se zborovanje lahko vrši ob vsakem vremenu. Natančen vsprej se pravočasno naznani. Torej, mladenke, pridno na agitacijo, da bodo prav častno zastopane vse zveze cele Savinjske doline!

Zetale. Nekateri naši župani imajo precej čudno navado, da sklicujejo občinske seje, celo seje za občinske račune, v nedeljo po rani maši v — Berlizgovo gostilno. Vsled tega se pripeti mnogo neprijetnosti. Razni nepoklicani ljudje motijo občinske može v njihovem resnem premišljevanju, ali pa celo izvedo uradne nerednosti, kakor na primer tisto o dveh stotakih itd. Zato, župani, občinskih sej in nobenih uradnih poslov ne opravljajte po gostilnah, ampak na svojem domu, kakor nadolski župan! Tudi se pred in med sejami ne sme piti. Odbornik, ki noče priti na dom k sejami, ker tam znabiti ni pijače, — ne zasluži, da sedi v občinskem odboru; takih nemarnežev v drugič pač ni vredno voliti. Opozorjamo sl. c. kr. okrajno glavarstvo na to, ter priporočamo, da naj občinske seje in drugo uradno občinsko poslovanje iz gostiln odpravi, če ima kaj volje in moči.

Primorsko.

Turek sojen v Gorici. V Gradiški je radi tatvin zaprt mohamedanec Salko Bilal. Kot mohamedanec je nekoč žalil našo vero, vsled česar se bo moral zagovarjati jutri, dne 7. t. m. pred okrajno sodnijo.

Kolesarska dirka okrog Krasa. Zveza avstrijskih kolesarskih društev je priredila pretečeno nedeljo kolesarsko dirko okrog goriškega in deloma še kranjskega Krasa. Daljava za dirko je znašala 140 kilometrov. Prireditev je vodila vojaška oblast. Zanimive dirke se je udeležilo 41 dirkačev. Kot prvi je došel na cilj naš štajerski rojak, zaveden Slovenec, Franc Gregl, vojak pri lovski kolesarski šotniji v Korminu. Zb razdaljo 140 kilometrov je rabil 4 ure 52 minut in 59 sekund. Zmagovalec Franc Gregl je eden najboljših kolesarjev, ki je že pred štirimi leti dobil pri dirki v Budimpešti prvo darilo. — Čestitam!

Narodno gospodarstvo.

Kmetijske nadaljevalne šole v Belgiji. Letošnje zimo so bile v Belgiji v 401 občini kmetijske nadaljevalne šole in v 143 občinah kmetijski gospodinjski tečaji. Poučevalo je 63 ljudskošolskih učiteljev in nadzornikov, 52 kmetijskih strokovnih učiteljev, 29 profesorjev in živinozdravnikov in 24 drugih (kmetov, duhovnikov itd.). Na gospodinjskih tečajih je poučevalo 35 učiteljic gospodinjskih šol in potovalnih učiteljic.

Za gašenje ognja mesto vode — prah. Amerikanci že delj časa vporabljajo pri gašenju ognja neko zemeljsko suho snov (prašek), s kojo se vsak ogenj v trenutku pogasi brez vporabe vode. Ta suhogasilni prašek se imenuje Theolin in se nahaja v priprostem pločevinastem aparatu pod imenom Theo. Theolin pogasi v najkrajšem času tudi tekoče gorljive tvarine, kakor tudi petrolej, špirit, bencin itd. Ta suhogasilni aparat je iz Amerike. Sedaj ga hočejo tudi v Evropi vpeljati. Ker je namenjen tako važnemu delu, zamoremo to vpeljavo samo pozdravljati.

c Savinjska dolina. Hmeljarji! Ker je zopet nastopil čas oskrbovanja hmelja, in je že marsikateri premišljeval, kako bi se zatirale boljše, objaviti hočem

sledede: Že nekaj let, posebno pa minulo leto, so nepadale boljše hmelj tako, da je bilo nekatero perjo prevoteno kakor sito. Med tem, ko je na sosedovem, 4 m oddaljenem hmeljišču, že dosegla hmeljeva rastlina nad ¼ višine hmeljevega droga, imela je na mojem hmeljišču komaj 2—3 m višine in je bila jako slaba. Poskusil sem sledede: Pest pralnega luga (iz tovarne g. vdove Pauerja na Polzeli) sem raztopil v topli vodi, to raztopino vлил v z vodo napolnjeno škropilnico (za vinograde) in pridjal še malo raztopljenega galice. Stopaje v vrstah, sem škropil hmeljeve rastline po eni, v drugi vrsti nazaj grede pa po drugi strani. Pazil sem, da sem kolikor mogoče škropil spodnji del perja, ker se boljše tam najraje zadržujejo. Kakšen je bil učinek škropljenja? Že drugi dan ni bilo videti bolh na perju. Hmelj je začel v kratkem času močno rasti in je ostal do pozne jeseni od tal do vrha poraščen z zelenim perjem. Rastlina je bila krepka in tudi pridelek veliko izdatnejši in lepši. Na 100 l. vode bi zadostovalo 1½ kg pralnega luga in 1 kg galice. Za eno rastlino se lahko računam do ¼ l mešanice. Pauerjev pralni lug in galica se dobivata skoraj v vsaki trgovini. — Hmeljar.

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co., v Dečinu ob Labi

je in ostane neprekosljivo v učinku zoper poletne pege in se pri racijonelnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobitno dokazujejo veak dan došla priznalna pisma. Komad 80 vin. in se dobi v lekarnah, drožerijah in parfumerijah itd. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborno izkazala Bergmannova lilijska krema „Manera“. Dobi se povsod v tubah po 70 vinarjev. 43

Razgled po svetu.

S čim so pisali v starem veku. Navadno se misli, da so stari Grki in Rimljani pisali s klinčkom na mehko voščeno ploščo. To pa so bila le navadna pisma. Uradne stvari, dokumenti, knjige so pisali Grki, Egipčani in Rimljani na list rastline, ki se je zvala „papiros“ — od tod papir. Pisalo (so pomakali v črno tekočino, črnilo, ki pa je bilo boljše od našega. V grobih najdeni rokopisi so še zdaj po tisočletjih dobro čitljivi. Na Vestfalskem v Nemčiji so pri razkopavanju starih grobišč našli posodo s črno barvo, o kateri veččaki pravijo, da je črnilo.

Richelieu za svojo osebo sicer ni veliko porabil, a njegova miza je morala biti vedno bogato obložena. Dobili so nekatero računo; povedo nam, da je zaslužil leta 1639 samo prodajalec divjačine od Richelieuja 101.000 livres (livre = frank, a vrednost takrat in danes je gotovo 8:1). Samo za en dan je moral preskrbeti 33 kosov divjačine, 22 rib iz sladke vode in 36 morskih rib. Za razne slaščice je izdal vojvoda povprečno 1000 livres na mesec. Vsak dan je obedovalo pri njem 170 ljudi; imel je več kot sto konj. Dohodki njegovi leta 1639 so znašali baje 442.880, stroški pa okoli 495.000 livres, torej precejšen primanjkljaj.

Usoda sultanove soproge. Iz Carigrada poročajo: Mnogo sočutja vzbuja posebno v nižjih slojih usoda ene izmed žen bivšega sultana Abdul Hamida. Ta sultanova žena, mati najbolj priljubljenega sina Abdul Hamidovega, je živela do sedaj od penzije, ki jo je dobivala od novega režima. Že več mesecev ji pa te penzije niso več izplačevali. Sultanova žena ni imela sredstev, da bi plačevala najemščino od vile, in je morala delati dolgove. V svojem obupu je protestirala proti vladi na sledeči način: Ker je za časa starega režima stanovala v palači, ki jo je potem državna zbornica določila za stanovanje predsednikovo, in ker je ta palača sedaj popolnoma prazna, je sultanova žena vdrla s ključem, ki ga je še shranjevala, po noči s svojim sinom in dvema sužnjema v omenjeno palačo ter se tam naselila. Stražniki so jo hoteli pregnati, vendar pa se ni vdala. Hišo sedaj straži policija, ki upa, da se bo sultanova žena vdala kmalu; toda ljudstvo ji vsak dan skrivoma donša hrano.

Tudi bajka, toda kratka. Bivši francoski konzul v Cetinju, monsieur F., pripoveduje ljubko prigodbo, ki jo je doživel v Črnigori, na tamošnjem dvoru. Ta prigodbica ima to prednost, da je resnična. Znano je, da pri črnogorskem dvoru gospodujejo patrijarhalne šege in navade. Kraljica na primer je vzgajala svoje otroke vedno le sama. Vsak večer je sedela z njimi skupaj in jim pripovedovala krasne bajke o Črnigori, tako enostavne in tako nežne, kakor so bajke La Fontainejeve. Včasih pa je zopet mati pozvala otroke, naj ji oni sami povedo kako bajko. Kaj sladkega pa je bilo revanša za najbolj veselo in najbolj zanimivo bajko. Nekega večera se je zdel pa princ Danilo nekako posebno zamišljen. — „Pripoveduj mi kako pravljico“, ga je vspodbudila mati, da bi ga spravila na druge misli. — „Ne, to danes ne gre“, je odvrnil princ, „sem preveč žalosten.“ — „Le pripoveduj, želim to“, je silila mati. — „Toda samo kratko“, je odnehal princ. — „No, dobro, torej kratko.“ — „Pa bom dobil potem od tebe poljubček?“ — „Dobil ga boš.“ — „Torej“, je začel praviti mali princ, „bila je nekoč ena sevreška vaza in jaz

sem jo pred nekaj trenutki razbil.“ — „Pravljica“ je bila pripovedovana v tako ljubkem jokajočem tonu, da ni bilo mogoče jeziti se na „avtorja“, kljub temu, da je bila vaza dar francoske republike. Toda mamica je obljubila Danilu poljubček in kaj naj tu na pravi? Dano besedo je treba izpolniti in mamica jo je tudi izpolnila; malemu princu pa so se posušile solze.

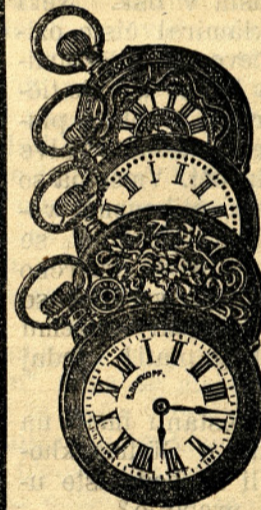
Za slabe čase. Njujorški list „Sun“ pripoveduje s posebnim ponosom in povdankom, da evropski monarhi ne zaupajo svojega imetja evropskim denarnim zavodom. Princi, cesarji in kralji Evrope zaupajo svoj denar ameriškimi bankam, ki kujejo iz teh ogromnih svot ne malo dobička. V zadnjem letu se je svota kapitalov evropskih gospodov, naložena v ameriškimi bankah, za mnogo pomnožila. „Sun“ pravi, da se evropskim gospodom kapitali prav dobro obrestujejo pri ameriškimi industrijskih, bančnih in železniških zavodih. Ruski car na primer je delničar cele vrste ameriškimi železniških družb; okoli 25.000.000 K je že naložil v ameriškane delnice. Car dobiva od Združenih držav preko 2.000.000 mark obresti za naložene kapitale. Jurij V. je naložil v ameriškane industrijske papirje preko 20 mil. mark; nemški cesar okoli 12.000.000 mark po 5% obrestni meri. Pruski princ je delničar kanadskih železniških podjetij s 4.000.000 mark. Seveda so si še zbrali Ameriko tudi kralji Italije, Grške, Danske, Belgije in tudi Alfonz XIII. ne manjka med ameriškimi delničarji. Cesarica Evgenija je delničarka njujorške banke samo za 40.000 K. Le avstrijski cesar in papež ne zaupata svojega imetja ameriškimi industriji. Vidi se — ako odgovarjajo informacije „Suna“ resnici, — da prevzema strah pred posledicami vojne ali državnih „nezgod“ celo najvišje evropske kroge.

Slovenske šivilje in krojači so navadno naročevali blago za obleke in druge potrebščine od tujih, židovskih razpošiljalnic. Dobili so slabo blago za drag denar, največkrat pa so dobili čisto drugo blago, kakor je bilo naročeno, ker v onih razpošiljalnicah niso znali ali pa niso hoteli znati slovenski in so poslali, kar so hoteli. Sedaj je temu odpomagano. Naš domači trgovec J. N. Šoštarič v Mariboru, Gosposka ulica št. 5, si je uredil novo prvo spodnještajersko razpošiljalnico vseh vrst modnega in manufakturnega blaga. Če hočete dobiti sveže, modno in po ceni blago, pišite takoj po vzorce; dobite jih zastoj in poštene prosto. Če pridete v Maribor, oglejte si trgovino in pazite na slovenski napis, da ne zamenjate te trgovine s kako drugo.

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 8 leta.)

14 karatni zlati prstani	4—
14 karatne zlate ure za gospode	40—
Srebrne ure	K 6 50
Srebrne ure s 3 srebrnimi pokrovi	9 50
Pristne tula ure dvojno pokrovo	13—
Ploščnate ure iz kovine	6—
Srebrni pancir-verižice	2—
14 karatne zlate verižice	20—
Ameriškane zlate double-ure	16—
Goldin Roskopf ure	4—
Prave železničarske Roskopf-patent.	
Prava nikeln. točno na min. idoče	K 5—
14 karatne zlate ženske ure	19—
Viseče stenske ure na nihala	10 80
Kuhinjske ure	2 40
Budilke	3—
Budilke z dvojnimi zvoncem	3 50

A. Kiffman, Maribor M. 49

Velika tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Za odpravo napitnin natakarkjem. Pariški natakarkji se delj časa resno pečajo z mislijo, kako odpraviti napitnine in doseči gotovo stalno plačo. In eden njihovih vodij se je tako-le izjavil: „Nam se slabše godi, kakor zadnjemu poslu, ker smo glede svojega zaslužka odvisni od dobre volje gostov, od njihovega dobrega ali slabega razpoloženja.“ Neki pariški kavarnar pa pravi: „Navada napitnin v gostilnah in kavarnah je tako stara in po občiju utrjena, da na njeno odpravo v doglednem času še ni misliti. Gostilničar mora ravno tako kakor natakark računati s prostovoljnimi plačili za postrežbo. Ako naj bi se poleg ogromnih drugih režijskih stroškov v modernih restavracijah in kavarnah še stremnemu osobju plačevala primerna stalna plača, potem bi se morale znatno zvišati cene vsem pijačam in jedilom, kar bi občinstvo hudo zamerilo, napitnine bi se pa najbrže še vedno dajale.“ Francoska organizacija natakarkjev namerava v kratkem v Tours sklicati poseben kongres, na katerem naj bi se vprašanje natakarkskih plač načelno rešilo.

Juanšikajeva mati — kristijanka. Mati predsednika nove kitajske republike, — Juanšikaja — je sprejela pred kratkim krščansko vero in se dala krstiti.

Pridobivajte nove naročnike!

Ekonom,

z najboljšimi spričevali, oženjen, doslužen vojak podčastnik, izurjen v vsaki stroki vrtnarstva, vinoreje, sadjereje poljedelstva, živinoreje ter drugih v to stroko spadajočih predmetov, išče službe oskrbnikana kakor grajščini ali veleposestvu. Kje pove upravištvo

Proda hiša, se lepa, enonadstropna, vili podobna obstoječa iz 5 zidana in gospodarskega poslopja, 2 1/2 orala sadonosnika in njive, s stiskalico. — Lega v prijaznem trgu Gornja Radgona, tik župne cerkve sv. Petra, 5 minut od želez. postaje Gornja Radgona in 5 minut od mesta Radgona. Nese mesečno 50 K najemnine. Zaradi lepe, mirne lege, brez prahu, z vrtom obdana, posebno pripravna za kakega duhovnika-penzijonista. Cena in plačilni pogoji se zvejo pri gospodu Janezu Lančiču, kleparskemu mojstru v Gornji Radgoni. 70

Kdor hoče svoj kapital varno in dobičkasno naložiti, naj kupi lepo novo, 2 nadstropno hišo, še 8 let davka prosto, v mirni, lepi legi v mariborskem predmestju. Plačilni pogoji ugodni. Proda se takoj. Več pove upravištvo našega lista.

V zdraviliščih za bolniki na pljučah

Sirolin „Roche“

kot v Davos-u, Arozi, Leysium itd. je kot priznano sredstvo vselej v rabi. Sirolin »Roche« lajša in odstrani boleznin za dihalnih organih v rasmeroma kratkem času. Se lahko uživa, vzbuja tek in vpliva izborno na zdravje v obče. Izvirni zavitek po K 4— se dobi v vseh lekarnah.

Za birmo!

Točna postrežba!
Dobro. Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.
Tudi na obroke! Ilustrov. ceniki zastoj. Gramofone od 20-200 K.
Niklasta remoat-ura K 350
Pristna srebrna ura K 7—
Original omega ura K 18—
Kuhinjska ura K 4—
Budilka, niklasta K 3—
Poročni prstani K 2—
Srebrne verižice K 2—
Večletna jamstva,
Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urar in očalar
Maribor, Gosposka ulica 26
Kupujem zlatnino in srebro.

Belilnica voska, obrt medu in voščenin

Franc Cvilak, Slov. Bistrica

se priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu.

Zaloga kapljenega in precejnega medu, medicine in medenjakov. Zaloga rumenega in obledenega voska, voščenih sveč, voščenih svitkov, stearinovitih, cerkvenih in namiznih sveč v vsaki velikosti. 94

Malisno štupo, suhe gobe,

jabolke namizne in za mošt, hruške, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučno, zrnje, koruzno slamo od storžev,

smrekove storže, vinski kamen,

želod, krompir, sploh vse deželne pridelke kakor tudi petroljevske in oljnate sode, ter močnate, solne in otrobne vreče kupi vsako množino, maslo itd.

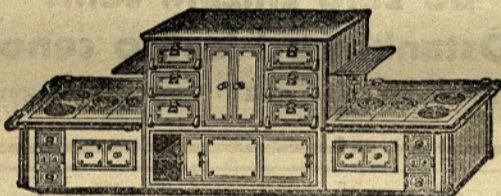
Veletrgovina s špicerijo in z deželnimi pridelki

Anton Kolenc Celje

Graška ulica št. 22.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Od 1878! Domače sredstvo, priljubljeno in sloveče. Pri večjih naročilih zdato znižane cene.

LEKARNARJA A. THIERRY-BALSAM

edino pristno z zeleno usmiljeno sestro kot varstv. znamko. Oblasno varovan.

Vsako ponarejenje, posnemanje in prodaja kakega drugega balsama s podobnimi znamkami se sodnijsko preganja in strogo kaznuje. — Nedosežnega uspeha pri vseh boleznih na dihalih, pri kašlju, hripavosti, žrelnem kataru, pri boleznih v prsih, pri pljučnih boleznih, posebno pri infuenci, pri žledčnih boleznih, pri vnetju jeter in vranice, pri slabem teku in slabi prebavi, pri zaprtju, pri zobobolu in ustnih boleznih, pri trganju po udih, pri opeklinah in in izpuščajih itd. 12 1/2 ali 6/1 ali 1 gr. specialne stekel. K 5-60.

Lekarnarja A. Thierry-a
samo pristno
centifolijsko mazilo

je zanesljivo in nagotovljivega učinka pri ranah, oteklinah, poškodbah, vnetjih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa in radi tega dostikrat na pravi operacijo nepotrebno. Zdravilnega učinka tudi pri starih ranah i. t. d. 2 dozi staneta 3-60 K.

Naročil se: Lekarna k angelju varihu, ADOLF THIERRY v PREGRADE pri ROGATCU.
Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

Priporoča se največja in najcenejša svetovna pripoznana slovenska trgovina

Rafael Salmič

v Celju, Narodni dom.

Ogromna zaloga vsakovrstnih pravih švicarskih in zlatnine srebrnine in optičnih predmetov.

Najnižje cene! Postrežba točna! Mail dobiček! Dobro imel!

Razpošiljanje blaga po vseh delih sveta. Vsak Slovenec naj zahteva moj novi veliki cenik, katerega dobi zastoj in poštine prosto.

Ni tisoče zahvalnih pism sem prejel vsled dobre in poštene postrežbe.

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah in trgovinah list „Straža“.

Srečke v korist „Slovenski Straži“!

1,800.000

frankov znašajo pri vsakoletnih 6 žrebanjih glavni dobitki turških srečk!

Vsaka srečka zadene in ima trajno denarno vrednost! Kupnina se poravna v mesečnih obrokih po samo 4 K 75 vin. Kupec zadobi izključno igralno pravico že po vplačilu prvega obroka.

Prihodnje žrebanje 1. junija 1913.

2,387.000

oziroma frankov, znašajo pri vsakoletnih 15 žrebanjih glavni dobitki izborne skupine 4 srečk na mesečne obroke po samo 5 K 25. vin.

Naročila sprejema in pojasnila daje za „Slovensko Stražo“ gospod Valentin Urbančič, Ljubljana. Sprejmo se provizijski zastopniki!

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po

od dneva po vlogi do dneva dviga ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. — Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šmarje, Soštanj, Sevnica, Vran-

4 1/2 0

sko in Gornjigrad in rezervna zaklada, katera znašata že nad 350 000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30 000 K, za napravo potov 5.000 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 12.000 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene 6 000 K, hranilnico ustanovivšim okrajem izplačala okolo 45.000 K, za dobrodelne namene, skupno tedaj nad 100 000 K.

Sprejema tudi hranilne knjižice

drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

reglistrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Stolna ulica števil. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2%, proti tri mesečni odpovedi po 4 3/4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsacega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti se poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5 1/4%, na vknjižbo in poročstvo po 5 3/4% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitve gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presega 7 K. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopold. in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izvenzmi praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in rošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. uri dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Razglas.

Občina Trbovlje odda mlin s tremi tečaji in stopami.

Mlin je popolnoma na novo opremljen in edini mlin v Trbovljah.

Ponudbe naj se pošljejo na županstvo do dne 20. maja 1913.

Županstvo Trbovlje, dne 2. maja 1913.

92

Župan.

Radioaktivno termalno kopališče Toplice na Kranjskem.

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelec 38 stopinj C., ki daje vsak dan čez 30.000 hektolitrov radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in kopanjem. Izredno uspešno proti pufiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskimi boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gozdnata okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava. 79

Ni treba si glavo tretiti!

Najboljše špecerijsko blago, zanesljiva kaljiva vsakovrstna

Semena

voščenih in drugih vrst sveč,

dobivate zajamčeno solidne postrežbe pri staroznanih tvrdki!

Milan Hočevar Celje
tik farne cerkve.

Najboljši in najcenejši asbestni
škrilj je edinole

„KAMENIT“

Vzorci in proračuni brezplačno.
Krajevni zastopniki se iščejo.

A. SPITZER, Ljubljana.

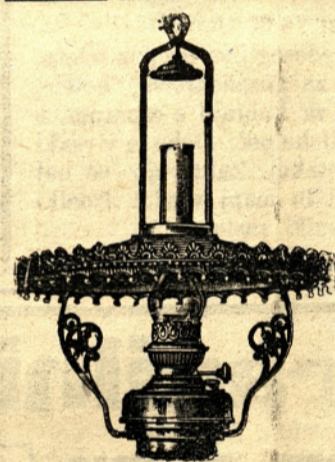

Najboljše in najmodernejšo sukno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje
Jugoslovanska razpošiljalna **R. Stermecki** v Celju št. 301.
Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštne prosto.

Prevezem vsa dela cekoracijske, slikarske in pleskarske stroke, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.
Mihael Dobravec v Celju
Gospodska ulica 5.

Velika narodna trgovina
Karol Vanič, Celje
Narodni dom
priporoča bogato zalogo **manufakturnega in modnega blaga**, posebno krasne novosti za **spomladne obleke**
po zelo znižani ceni!
Ostanki pod lastno ceno.
Postrežba točna in solidna! Vzorci na razpolago.

Edina štajerska narodna steklarska
Na debelo! **trgovina** Na drobno!

Franc Strupi, Celje
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.
Najsolidnejša in točna postrežba.

Goričar & Leskovšek, Celje

Graška ulica 7 — podružnica Rotovška ulice 2.

Spomladna in poletna sezona:
Nahrbtniki (Rucksäcke) v veliki izbi po raznih cenah.

Čaše iz papirja in aluminija.
Za veselice: konfeti, serpentine, papirnati krozniki, servijete.

Lampjoni, predmeti za šaljive pošte in srečolove.

Tovarniška zaloga šolskih in pisarniških potrebščin.

Lastna zaloga ljudskošolskih zvezkov in vseh tiskovin za urade.

Nagrobni venci in traki.
Dopisnice savinjskih planin in druge.

Solidno blago. Nizke cene. Točna postrežba.

Ure za birmo!

repasirane s pisanim jamštvom:

Pristna srebrna ura K 7.—

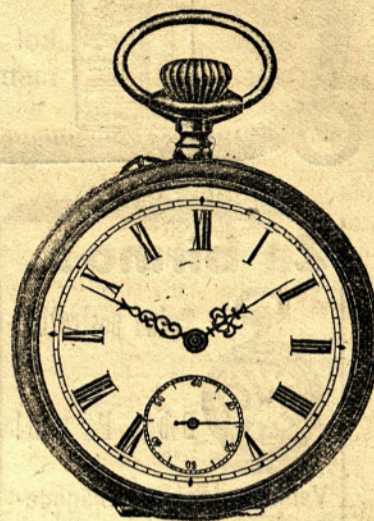
Pristna srebr. ura ženska K 7.—

Pristna srebrna verižica K 2.—

Pristna srebrna verižica

damska K 3-40

Zlata ura . . . . . K 28.—

Ker sem kupil iz Švice celo tovarniško zalogo bom prodal rapasirane ure po zelo nizki ceni.

Očale! Budilke! Uhane!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš Maribor
Tegethofova cesta št. 39.

Najboljši in najcenejši klobuki

se dobijo samo pri

Fr. Placotta : Ptuj,
Minoritski trg 4.

Nasproti slovenski cerkvi. — Popravila točna.
Solidna postrežba. 95

Pozor!

Naznanjam da prodam zaradi pomanjkanja prostora in prevelike zaloge 800 parov čevljev za gospode, 2000 parov za gospe ter 500 parov čevljev za otroke, nadalje vse vrste sandal, čevljev za dom ter čevljev za birmo po najnižjih cenah. Čevlje, ki so že iz mode, vendar izborne kakovosti, prodam nizko pod lastno ceno. Domače delo. Naročila od zunaj in popravila izvršujem točno in po ceni

Štefan Strašek,

prva največja zaloga obuval v Celju, Schmidgasse št. 3.

Radi poprave hiše in prenovljenja trgovine

prodam 1 izložbeno okno s kamenitim okvirom, 1 vrata in 3 okna z okviri po nizki ceni. ::

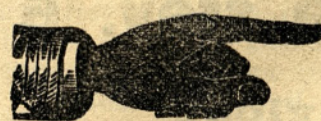
Ivan Ravnikar, trgovec v Celju.

LJUDSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši (HOTEL „PRI BELEM VOLU“) v CELJU, Graška cesta števil. 9, I. nadstropje

obrestuje hranilne vloge po

5%

od dne vloge do dne vzdiga

počenši s 1. januarjem 1913.

Rentni davek plačuje zadruga sama.